

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۵

۱۴۰۱/۱۱/۲۱

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

سوالات آزمون

پایه دهم تجربی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۹۵ دقیقه	تعداد سوال: ۸۰

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم تجربی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی ۱	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	زیست‌شناسی ۱	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰ دقیقه
۳	فیزیک ۱	۲۰	۴۱	۶۰	۲۵ دقیقه
۴	شیمی ۱	۲۰	۶۱	۸۰	۲۰ دقیقه

ریاضیات

-۱ برای حل معادله درجه دوم $x^2 - 8 = -\sqrt{6}(x + \sqrt{6})$ به روش مربع کامل، کدام مقدار را به طرفین تساوی اضافه می‌کنیم؟

۳ (۴)

 $\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{19}{2}$ (۲) $\frac{13}{2}$ (۱)

-۲ اگر معادله $ax^2 - 4x + 3 = 0$ دارای دو جواب برابر باشد، این جواب کدام است؟

۳ (۴)

 $-\frac{3}{2}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{4}{3}$ (۱)

-۳ تعداد جواب‌های معادله $(x^2 - x)^2 + 2\sqrt{3}(x^2 - x) = 6$ کدام است؟

۳ (۴)

۴ (۳)

۱ (۲)

۲ (۱)

-۴ اگر $x = -2$ یکی از جواب‌های معادله $2mx^2 + 7x + 2m = 1$ باشد، جواب دیگر کدام است؟

 $-\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{1}{3}$ (۲) $-\frac{1}{3}$ (۱)

-۵ به ازای کدام مقدار a ، معادله درجه دوم $3x^2 + ax + 3 = 0$ دارای دو ریشه متمایز است؟

 $a = 5 + \sqrt{2}$ (۴) $a = 5 - \sqrt{2}$ (۳) $a = -\frac{\sqrt{5}}{2}$ (۲) $a = \frac{\sqrt{5}}{2}$ (۱)

-۶ مجموع دو عدد صحیح متمایز از نصف حاصل ضرب آن‌ها، ۲ واحد بیشتر است. اگر یکی از اعداد ربع عدد دیگر باشد، تفاضل این دو عدد کدام است؟

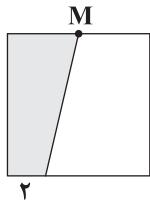
۶ (۴)

۸ (۳)

۲ (۲)

۴ (۱)

-۷ اگر نقطه M وسط ضلع مربع و مساحت ناحیه رنگی 10° واحد مربع باشد، طول ضلع مربع کدام است؟

 $\sqrt{11} - 1$ (۱) $2\sqrt{11} - 2$ (۲) $\sqrt{11} + 1$ (۳) $2\sqrt{11} + 2$ (۴)

-۸ اگر $x = 1$ محور تقارن سه‌می $y = 2(x - m)^2 - 3$ باشد، مجموع طول و عرض رأس سه‌می کدام است؟

-۴ (۴)

۴ (۳)

-۲ (۲)

۲ (۱)

-۹ اگر $(m, 1-m)$ رأس سه‌می $y = x^2 + 2x + n$ باشد، مقدار n کدام است؟

۳ (۴)

-۳ (۳)

-۱ (۲)

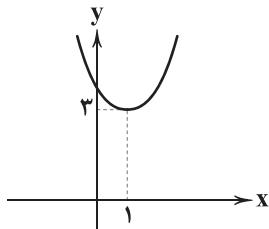
۱ (۱)

-۱۰ اگر عرض رأس سه‌می $y = ax^2 - 20x + 20$ باشد، مقدار a کدام است؟

-۱ (۴)

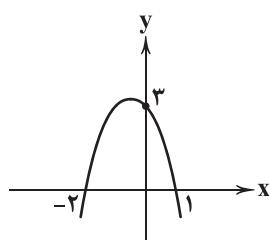
۱ (۳)

 $\frac{5}{3}$ (۲) $-\frac{5}{3}$ (۱)

-۱۱- شکل زیر مربوط به سهمی $y = x^3 + mx + n$ است، حاصل $m \times n$ کدام است؟

- ۸ (۱)
-۸ (۲)
-۴ (۳)
۴ (۴)

-۱۲- معادله سهمی زیر کدام است؟

$$\begin{aligned}y &= -\frac{3}{2}x^2 + \frac{3}{2}x + 3 \quad (1) \\y &= -\frac{3}{2}x^2 - x + 3 \quad (2) \\y &= -\frac{3}{2}x^2 - \frac{3}{2}x + 3 \quad (3) \\y &= -\frac{3}{2}x^2 + 3x + 3 \quad (4)\end{aligned}$$

-۱۳- نمودار سهمی $y = -4(x-1)^3 + 3$ از کدام ناحیه مختصاتی نمی‌گذرد؟

- (۱) اول (۲) دوم و سوم (۳) دوم (۴) از هر ۴ ناحیه می‌گذرد.

-۱۴- دو سهمی $x^3 - 3x^2 - 4$ و $y = -x^3 + 4x - 4$ در چند نقطه با طول مثبت یکدیگر را قطع می‌کنند؟

- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) بی‌شمار

-۱۵- سهمی $y = x^3 + 2x - 4$ محور تقارن خود را در کدام نقطه قطع می‌کند؟

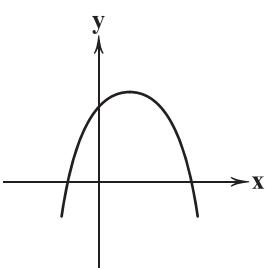
- (۱, ۱) (۲) (-۱, -۷) (۳) (1, -1) (۴) (-1, -5)

-۱۶- اگر سهمی $y = (m+1)x^3 - 2x + 1$ همواره بالای محور x ها باشد، حدود m کدام است؟

- ۱ < m < ۲ (۱) m > ۰ (۲) m > -1 (۳) -1 < m < ۰ (۴)

-۱۷- سهمی $y = \frac{1}{3}x^3 + mx + n$ و خط $x + y = 10$ یکدیگر را در ۲ نقطه به طول های ۱ و ۵ قطع می‌کنند. طول رأس سهمی کدام است؟

- ۳ (۱) ۳ (۲) -۰/۷۵ (۳) ۰/۷۵ (۴)

-۱۸- اگر نمودار زیر مربوط به سهمی $y = ax^3 + bx^2 + cx + d$ باشد، کدام گزینه صحیح نیست؟

- ac < ۰ (۱)
bc < ۰ (۲)
ab < ۰ (۳)
abc < ۰ (۴)

- ۱۹- به ازای کدام مقادیر صحیح x ، عبارت $P(x) = \frac{x^3 + x}{x^2 + 2x - 2}$ عددی نامثبت است؟
- (۱) $\{0, -3, -4, -5, \dots\}$ (۲) $\{-3, -4, -5, \dots\}$ (۳) $\{-2, -3, \dots\}$ (۴) $\{-2, -3, \dots\}$
- ۲۰- اگر $3 - 2|x+1| \geq \frac{x+1}{x}$ باشد، x چند مقدار صحیح نمی‌تواند اختیار کند؟
- (۱) ۱۳ (۲) ۱۲ (۳) ۱۱ (۴) ۱۰

زیست‌شناسی

- ۲۱- هر لایه از بین برونشامه و پیراشامه در قلب انسان که ، قطعاً
- (۱) بافت پیوندی با ماده زمینه زیاد، چسبنده و شفاف دارد - هنگام انقباض بطن دچار تغییر شکل می‌شود.
- (۲) بر روی خود برمی‌گردد - دارای دو نوع بافت مختلف با فضای بین یاخته زیاد در ساختار خود است.
- (۳) به ضخیم‌ترین لایه دیواره قلب اتصال دارد - با لایه پیوندی خود با رگ‌های تغذیه‌کننده قلب در تماس است.
- (۴) ضخامت بیشتری دارد - فاقد شیکه‌ای از رشته‌های پروتئینی و گلیکوبروتئینی است.
- ۲۲- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟
- «در از سمت ، بافتی وجود دارد که »
- (۱) لایه سوم سرخرگ‌ها - داخل - در کوچک‌ترین رگ‌های بدن مانند صافی برای عبور مولکول‌ها عمل می‌کند.
- (۲) اولین لایه روده باریک - داخل - یاخته‌های آن توسط غشای پایه به بافت پیوندی سست متصل شده‌اند.
- (۳) سومین لایه معده - خارج - توسط شبکه از یاخته‌های عصبی، حرکت معده را سازماندهی می‌کند.
- (۴) اولین لایه قلب - داخل - بین یاخته‌های آن، فضای بین یاخته‌ای بسیار زیادی وجود دارد.
- ۲۳- چند مورد درباره بخش‌های مختلف قلب انسان صحیح است؟

الف) حفره‌ای که بیشترین رگ‌های قلبی به آن متصل است، همانند قوى‌ترین حفره قلبی در سمت چپ قلب قرار دارد.

ب) قوى‌ترین حفره قلبی، خونی با اکسیژن کم‌تر نسبت به حفره قلبی واجد گره‌های شبکه هادی را درون خود جای داده است.

ج) حفره قلبی مرتبط با مدخل بزرگ‌سیاه‌رگ زبرین، از نظر داشتن طناب‌های ارتجاعی مشابه بزرگ‌ترین حفره قلبی است.

د) سرخرگ آئورت در سطح بالاتری نسبت به محل انشعاب اولیه سرخرگ متصل به بطن راست، دارای سه انشعاب سرخرگی است.

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

- ۲۴- کدام گزینه، عبارت زیر را به صورت مناسب کامل می‌کند؟
- «از میان دریچه‌های قلبی که در نمای بالایی مقطع عرضی قلب دیده می‌شوند، دریچه‌ای که »
- (۱) محل منشعب شدن رگ‌های تغذیه‌کننده قلب در نزدیکی آن قرار دارد، به منظور ممانعت از بارگشت خون به عقب، قطعات خود را به سمت پایین حرکت می‌دهد.
- (۲) نسبت به سایر دریچه‌ها در بخش مرکزی تری قابل مشاهده است، از بارگشت خون تیره همزمان با دیاستول قلب به بطن راست جلوگیری می‌کند.
- (۳) در قسمت جلوتری نسبت به سایر دریچه‌ها قرار گرفته است، متشکل از یاخته‌های بافت پوششی است که سه قطعه آویخته تشکیل داده‌اند.
- (۴) در فاصله نزدیک‌تری نسبت به نخاع قرار دارد، بیشترین میزان فشار را در یک چرخه قلبی از طرف خون متحمل می‌شود.

- ۲۵- چند مورد در ارتباط با بدن فردی سالم، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «هر دریچه قلبی که می‌شود نسبت به سایر دریچه‌های آن»
 (الف) در ابتدای انقباض بطنها بسته - در سطح بالاتری قرار گرفته است.
 (ب) مانع بازگشت خون روشن به قلب - در سطح جلوتری قرار گرفته است.
 (ج) با طناب‌های ارجاعی بیشتری به دیواره بطن متصل - اندازه کوچک‌تری دارد.
 (د) مانع بازگشت خون تیره به دهلیز - از تعداد قطعات کمتری تشکیل شده است.
- ۱ (۳) ۲ (۲) ۳ (۱) ۴ (۴) صفر
- ۲۶- کدام گزینه در ارتباط با نوار قلب یک انسان سالم و بالغ صحیح می‌باشد؟
 (۱) در فاصله بین موج P تا Q، باز بودن کوچک‌ترین دریچه قلبی ممکن می‌باشد.
 (۲) در فاصله بین موج S تا T، حفراتی که محل ورود سیاهرگ‌های ششی هستند، منقبض می‌باشند.
 (۳) در فاصله بین موج P تا Q، ورود خون به سرخرگی با خون تیره ممکن نمی‌باشد.
 (۴) در فاصله بین موج S تا T، انتشار پیام الکتریکی از طریق صفحات بینایی از دهلیزها به بطن‌ها صورت می‌گیرد.
- ۲۷- چند مورد فقط درباره مراحلی از چرخه ضربان قلب انسان که در آن میوکارد برخی از حفرات قلب در حال انقباض است، عبارت زیر را به درستی کامل می‌کند؟
 «در هر مرحله‌ای از چرخه ضربان قلب که»
 (۱) حجم خون درون قلب در حال کاهش است، امکان عبور خون تیره از مرکزی‌ترین دریچه قلبی وجود دارد.
 (۲) خون به درون همه حفرات قلبی وارد می‌گردد، بزرگ‌ترین گره شبکه هادی قلب فعالیت خود را از سر می‌گیرد.
 (۳) در اوایل آن گروهی از دریچه‌های قلب به دلیل تجمع خون در سطح بالای آن بسته می‌شوند، ثبت بخشی از موج P ممکن است.
 (۴) در اوایل آن، صدایی از سمت چپ قفسه سینه شنیده می‌شود، میزان فشار خون حفرات بالای قلب از حفرات پایینی آن کمتر است.
- ۲۸- کدام گزینه در ارتباط با نوعی حجم تنفسی در انسان که بخش عمده ظرفیت حیاتی شش‌ها را به خود اختصاص می‌دهد، درست است؟
 (۱) همانند هوایی که تنها در مجرای بخش هادی دستگاه تنفس قرار دارد، با گنبدی شکل شدن میان‌بند (دیافراگم) به شش‌ها وارد می‌شود.
 (۲) همانند هوایی که با یک بازدم عمیق از شش‌ها خارج می‌شود، به دنبال انقباض ماهیچه‌های ناحیه گردن در شش‌ها جایه‌جا می‌شود.
 (۳) برخلاف هوایی که باعث باز ماندن همیشگی حبابک‌ها می‌شود، به تبادل گازهای تنفسی با مویرگ‌های خونی می‌پردازد.
 (۴) برخلاف هوایی که جزو ظرفیت حیاتی محسوب نمی‌شود، با استراحت ماهیچه میان‌بند (دیافراگم) از شش‌ها خارج می‌گردد.
- ۲۹- در انعکاس، برخلاف انعکاس، جهت قرارگیری به سمت بالا است.
 (۱) بلع - عطسه - زبان کوچک
 (۲) عطسه - سرفه - زبان کوچک
 (۳) بلع - سرفه - اپیگلوت (برچاکنای)
- ۳۰- در یک انسان سالم، در فاصله بین صدای قلب، قابل انتظار
 (۱) اول تا دوم - خروج خون از بطن چپ به سرخرگ ششی - است.
 (۲) دوم تا اول - افزایش حجم خون درون بطن راست - نیست.
 (۳) اول تا دوم - ورود خون از سیاهرگ‌های ششی به دهلیز چپ - است.
 (۴) دوم تا اول - ورود خون از بزرگ‌سیاهرگ‌های زبرین به دهلیز راست - است.
- ۳۱- چند مورد تنها در ارتباط با بعضی از مهراهدارانی که نسبت به سایر مهراهداران، انرژی بیشتری مصرف می‌کنند، صادق است؟
 (الف) جریان هوای در دستگاه تنفسی آن‌ها فقط به صورت یک‌طرفه است و از سمت عقب به جلو می‌باشد.
 (ب) واجد کیسه‌های هوادر جهت گرم کردن هوای دمی و انجام تبادلات گازهای تنفسی هستند.
 (ج) دارای ۹ عدد کیسهٔ هوادر هستند که یکی از آن‌ها بین دو نیمه بدن مشترک است.
 (د) در بخش حجیم قرارگرفته در انتهای مري، غذا ذخیره و نرم می‌شود.
- ۱ (۴) ۲ (۳) ۳ (۲) ۴ (۱)

۳۲- کدام گزینه، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در ساختار تنفسی ویژه»

- (۱) ماهی، حرکت خون فاقد اکسیژن و غنی از اکسیژن در یک کمان آبششی، در خلاف جهت هم صورت می‌گیرد.
- (۲) ستاره دریایی، فورفتگی‌های محدود در بخشی از بدن جانور، محل تبادل گازهای تنفسی هستند.
- (۳) کرم خاکی، ارتباط یاخته‌های بدن با محیط به کمک ساختار تنفسی ویژه انعام می‌شود.
- (۴) ملخ، انشعابات تنفسی بنست در مجاورت بیشتر یاخته‌های بدن قرار می‌گیرند.

۳۳- کدام یک از گزینه‌های زیر به درستی بیان شده است؟

«جانوری که دستگاه تنفسی آن دارای ساختاری نرdbanمانند در درون بدن است»

- (الف) همانند مهره‌دار بالغی که دارای دو دستگاه تنفسی است، ماده مخاطی روی پوست به افزایش کارایی سازوکار تهیه‌ای کمک می‌کند.
- (ب) برخلاف مهره‌داری که کارایی تنفسی آن نسبت به پستانداران بیشتر است، هوا را از حلق خود به لوله تنفسی وارد می‌کند.
- (ج) همانند جانوری که سطوح تنفسی آن به درون بدن کشیده شده است، دارای مایعی برای انتقال گازهای تنفسی است.
- (د) برخلاف جانوری که پمپ فشار منفی را دارد، فاقد پروتئین انتقال‌دهنده گازهای تنفسی است.
- (۱) مورد «د» برخلاف مورد «ب» نادرست است.
 - (۲) مورد «ج» همانند مورد «د» درست است.
 - (۳) مورد «ب» برخلاف مورد «الف» درست است.

۳۴- چند مورد در ارتباط با افراد مبتلا به سرفه‌های مکرر نادرست است؟

- (الف) حالت بازگشت شیره معده به مری در آن‌ها شدت یافته است.
- (ب) یاخته‌های مزکدار مخاط در کیسه‌های حبابکی آن‌ها از بین رفته است.
- (ج) در این افراد، فشار واردشده بر روی رگ‌ها از سوی انقباض بطن‌ها افزایش یافته است.
- (د) طی بریدگی سرخرگ‌ها در این افراد، خون با سرعت کمتری نسبت به فرد طبیعی خارج می‌شود.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۳۵- در ارتباط با لوله‌های منشعب و مرتبط به هم در ملخ، کدام گزینه درست است؟

- (۱) به کمک دستگاه گردش مواد در انتقال گازهای تنفسی شرکت می‌کنند.
- (۲) تنها با تقسیم شدن به انشعابات کوچک‌تر، تبادلات گازی را ممکن می‌کنند.
- (۳) منفذ نایدیس‌ها در سطح شکمی بدن و دور از سر قرار دارند.
- (۴) از طریق منفذ انتهایی خود به خارج راه دارند.

۳۶- چند مورد، عبارت زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

«در یک انسان سالم، خون را از / به می‌کند (می‌کنند).»

- (الف) سرخرگ آنورت - روشن - بطئی با دیواره ضخیم‌تر دریافت
- (ب) سیاهرگ ششی - روشن - کوچک‌ترین حفره قلب وارد
- (ج) سرخرگ ششی - تیره - بطئی با فضای درونی بیشتر دریافت
- (د) سیاهرگ‌های اکلیلی - تیره - دهلیزی با فضای درونی بیشتر وارد

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۳۷- کدام گزینه، عبارت زیر را به نادرستی تکمیل می‌کند؟

«به طور معمول، در مرحله چرخه ضربان قلب یک انسان سالم،»

- (۱) استراحت عمومی - تمام قلب در حال استراحت است.
- (۲) استراحت عمومی - بطن‌ها در حال خون‌گیری هستند.
- (۳) انقباض دهلیزی - صدای طولانی تر قلب شنیده می‌شود.

۳۸- چند مورد، عبارت زیر را به طور نامناسب تکمیل می‌کند؟

«به طور معمول یکی از شرایط است.»

الف) افزایش فاصله میان دیافراگم و راستروده، افزایش فاصله میان دو لایه پرده جنب و کاهش فشار ساختارهای قرارگرفته در انتهای نایزک مبادله‌ای

ب) خروج ذرات مضر به صورت مؤثر در افراد مصرف‌کننده دخانیات، پایین آمدن ساختاری در بالای پرده‌های صوتی

ج) تولید صدا به کمک پرده‌های صوتی در ابتدای مجرای تنفسی واجد غضروف C شکل، ارتعاش یا خته‌هایی با قابلیت انقباض و چین خورده به سمت درون این مجراء

د) باز شدن حبابک‌ها و تبادل گازهای تنفسی در فاصله میان انجام دو تنفس، وجود هوای در تماس مستقیم با یاخته‌های یکی از بخش عملکردی دستگاه تنفس

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۳۹- کدام گزینه، عبارت زیر را به طور مناسبی تکمیل می‌کند؟

«در شبکه هادی قلب در بدن فردی سالم و بالغ، به منظور لازم است تا»

۱) آماده شدن بزرگ‌ترین حفرات قلب برای انقباض - پیام الکتریکی توسط گره بزرگ‌تر در پشت دیواره دهلیز راست تولید شود.

۲) ارسال پیام تحریکی به دیواره میان دو بطن - جریان الکتریکی از گره تولیدکننده تکانه‌های منظم به گره دیگر هدایت شود.

۳) هدایت جریان الکتریکی در سراسر دیواره بطن‌ها - رشته خارج‌کننده جریان الکتریکی از گره کوچک‌تر در نوک قلب به دو دسته تار منشعب شود.

۴) انتقال پیام انقباض مربوط به لایه داخلی دیواره دهلیز چپ - آخرین بخش رشته‌های از شبکه هادی در مجاورت مدخل سیاهرگ‌های ششی قرار بگیرد.

۴۰- با توجه به موارد مطرح شده، کدام گزینه در ارتباط با فرایند تشریح اندام‌های مختلف گوسفند به درستی بیان شده است؟

«به طور معمول طی فرایند تشریح»

الف) قلب، به دنبال برش دیواره سرخرگ ششی و بطن راست در امتداد سوند شیاردار، طناب‌های ارجاعی در چشم سینی سرخرگ ششی مشاهده می‌شود.

ب) شش، مجرایی تنفسی که دارای لبه‌هایی زبر است، در تنظیم مقدار هوای ورودی و خروجی از ساختارهای اسفنجه‌گونه دستگاه تنفس نقش ایفا می‌کند.

ج) شش، در صورت برش نای از قسمت فاقد غضروف آن، انشعابی از نای پیش از تقسیم به دو نایزه اصلی، به شش واجد سه لوب وارد می‌شود.

د) قلب، سطحی از قلب که سرخرگ‌های کرونری به شکل مورب قرار داشته و انشعابات متعدد سیاهرگ‌های کرونری وجود دارد، به صورت فروورفته و مقعر مشاهده می‌شود.

۲) مورد «ب» برخلاف مورد «ج» نادرست است.

۱) مورد «الف» همانند مورد «د» درست است.

۴) مورد «د» برخلاف مورد «ب» درست است.

۳) مورد «ج» همانند مورد «الف» نادرست است.

۴۱- در نوسان آونگ ساده، کار کدامیک از نیروهای وارد بر وزنه آونگ از لحظه رها شدن تا لحظه رسیدن به وضعیت قائم، صفر است؟

۴) هیچ‌کدام

۳) مقاومت هوا

۲) وزن

فیزیک

۱) کشش نخ

۴۲- جسم A به جرم 3 kg با تندی $10 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ به جسم ساکن B به جرم 2 kg برخورد می‌کند. اگر در این برخورد بدون اتلاف انرژی، 96% درصد انرژی

جنبی جسم A به جسم B منتقل شود، تندی جسم A و جسم B به ترتیب پس از برخورد به چند متر بر ثانیه می‌رسند؟

۴) $12 - 12$ ۳) $12 - 12$ ۲) $12 - 2$ ۱) $2 - 2$

- ۴۳- انرژی جنبشی جسم A نصف انرژی جنبشی جسم B و جرم جسم A است. وقتی تندي جسم A $\frac{m}{s}$ افزایش یابد،

انرژی جنبشی هر دو جسم با هم برابر می شود. تندي اولیه جسم A چند متر بر ثانیه بوده است؟

$$\sqrt{2} \quad (4)$$

$$\frac{1}{\sqrt{2}+1} \quad (3)$$

$$\frac{1}{\sqrt{2}-1} \quad (2)$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} \quad (1)$$

- ۴۴- مطابق شکل زیر، مجموعه دو جسم را با نیروی \vec{F} به حرکت در می آوریم. هنگامی که تندي جسم با جرم 5 kg به $3 \frac{m}{s}$ می رسد، انرژی

جنبشه کل مجموعه دو جسم چند برابر انرژی جنبشی جسم با جرم 5 kg است؟ (دو جسم به وسیله نخ سبکی به هم متصل شده‌اند).

$$\frac{3}{5} \quad (2)$$

$$\frac{5}{3} \quad (1)$$

$$\frac{8}{5} \quad (4)$$

$$\frac{5}{8} \quad (3)$$

- ۴۵- دو قایق بادبانی دارای A و B به ترتیب جرم‌های m و $2m$ روی دریاچه‌ای افقی و بدون اصطکاک قرار دارند و نیروی ثابت و یکسان \vec{F} با وزیدن باد به هر دو وارد می شود. اگر قایق با جرم کمتر پس از مسافت d_1 به تندي v و قایق با جرم بزرگ‌تر پس از مسافت d_2 به تندي

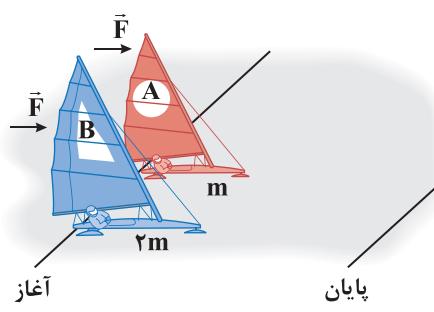
بررسد، نسبت $\frac{d_2}{d_1}$ در کدام گزینه به درستی آمده است؟

$$\frac{1}{2} \quad (1)$$

$$\frac{1}{4} \quad (2)$$

$$4 \quad (3)$$

$$2 \quad (4)$$

- ۴۶- چتربازی به جرم کل 100 kg از بالن ساکنی در ارتفاع 500 متری از سطح زمین با سرعتی به بزرگی $1/5 \frac{m}{s}$ به بیرون بالن می پرد. اگر او با سرعتی

به بزرگی $4/5 \frac{m}{s}$ به سطح زمین بررسد، کار نیروی مقاومت هوا روی چترباز در طول مسیر سقوط چند کیلوژول بوده است؟ ($g = 10 \frac{N}{kg}$)

$$-499/1 \quad (4)$$

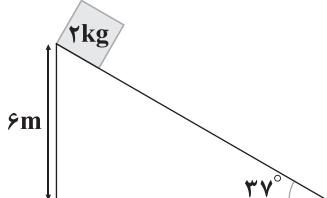
$$-500 \quad (3)$$

$$-500/9 \quad (2)$$

$$-9000 \quad (1)$$

- ۴۷- مطابق شکل زیر، جسمی از بالاترین نقطه سطح شبکه داری رها می شود. اگر بزرگی نیروی اصطکاک بین جسم و سطح در طول مسیر برابر

با N باشد، تندي جسم در لحظه رسیدن به پایین سطح چند متر بر ثانیه خواهد بود؟ ($\sin 37^\circ = 0.6$, $g = 10 \frac{m}{s^2}$)

$$4\sqrt{5} \quad (1)$$

$$4\sqrt{10} \quad (2)$$

$$2\sqrt{5} \quad (3)$$

$$2\sqrt{10} \quad (4)$$

- ۴۸- دو نیروی افقی و ثابت $F_1 = 25\text{ N}$ و \bar{F}_2 در امتداد محور x به صورت هم‌زمان به جسم ساکنی وارد می‌شوند و آن را به حرکت در می‌آورند.

اگر پس از ۱۲m جابه‌جایی در جهت نیروی \bar{F}_2 ، انرژی جنبشی جسم به $J = ۲۴\text{ J}$ برسد، نیروی \bar{F}_2 بر حسب نیوتون در کدام گزینه به درستی

آمده است؟ (از اصطکاک بین جسم و سطح افقی صرف‌نظر کنید).

$$\bar{F}_1 = 5\text{ N} \quad (2)$$

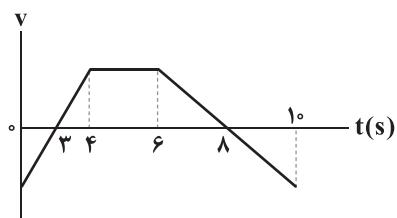
$$\bar{F}_1 = 45\text{ N} \quad (4)$$

$$\bar{F}_1 = 5\text{ N} \quad (1)$$

$$\bar{F}_1 = 45\text{ N} \quad (3)$$

- ۴۹- نمودار سرعت - زمان جسمی که روی یک مسیر افقی و مستقیم حرکت می‌کند، مطابق شکل زیر است. در بازه زمانی داده شده در کدام گزینه

کار کل انجام شده روی جسم مقداری مثبت است؟

$$4\text{ s} \text{ تا } 10\text{ s} \quad (1)$$

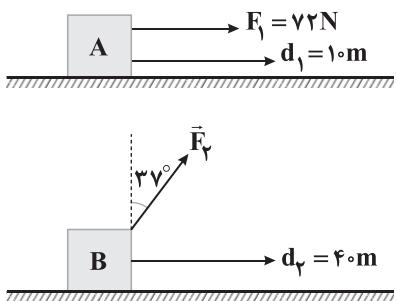
$$8\text{ s} \text{ تا } 4\text{ s} \quad (2)$$

$$10\text{ s} \text{ تا } 8\text{ s} \quad (3)$$

$$10\text{ s} \text{ تا } 6\text{ s} \quad (4)$$

- ۵۰- مطابق شکل زیر، به دو جسم A و B به ترتیب با جرم‌های m و $2m$ فقط نیروی ثابت \bar{F}_1 و \bar{F}_2 وارد می‌شوند. تندی جسم A پس از این جابه‌جایی از v

به $2v$ و تندی جسم B پس از این جابه‌جایی از صفر به v می‌رسد. بزرگی نیوتون چند نیوتون است؟ $(\cos 53^\circ = 0/6, \cos 37^\circ = 0/8)$

$$40 \quad (1)$$

$$30 \quad (2)$$

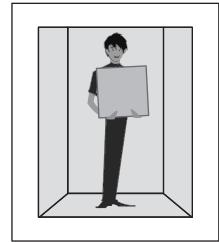
$$20 \quad (3)$$

$$10 \quad (4)$$

- ۵۱- مطابق شکل زیر، شخصی که درون یک آسانسور قرار دارد، وزنهای به جرم 2 kg را کف دستش نگه داشته است و آسانسور با شتاب

ثابت $\frac{m}{s^2}$ و حرکت تندشونده تا ارتفاع h بالا می‌رود. اگر بزرگی کار نیروی گرانش روی وزنه در این جابه‌جایی برابر W' و کاری که کف دست

شخص روی وزنه انجام می‌دهد، برابر W' باشد. نسبت $\frac{W'}{W}$ در کدام گزینه به درستی آمده است؟ $(g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2})$

$$0 \quad (1)$$

$$0.7 \quad (2)$$

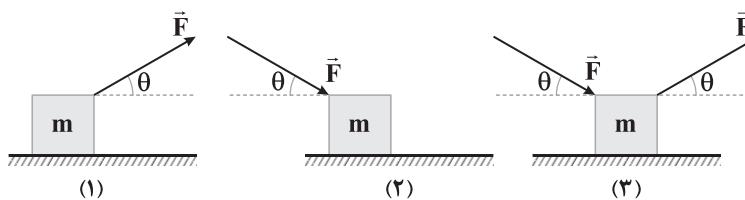
$$1 \quad (3)$$

$$1/3 \quad (4)$$

محل انجام محاسبات

- ۵۴- در جایه‌جایی به اندازه d به سمت راست، کار کل انجام شده توسط نیروهای نشان داده شده وارد بر جسم در شکل‌های (۱)، (۲) و (۳) به ترتیب W_1 ، W_2 و W_3 است. کدام گزینه صحیح است؟

$$W_2 < W_3 < W_1 \quad (1)$$

$$W_1 = W_2 < W_3 \quad (2)$$

$$W_1 = -W_2 \text{ و } W_3 = 0 \quad (3)$$

$$W_3 < W_2 < W_1 \quad (4)$$

- ۵۳- درون لوله‌ای بر از مایعی است که به صورت آرام و لایه‌ای در حال شارش است. قطر مقطع سمت راست این لوله، $\frac{3}{4}$ برابر قطر مقطع سمت چپ این لوله است. به ترتیب (از راست به چپ) تندی شارش مایع و آهنگ شارش حجمی این مایع در نقاط سمت راست لوله چند برابر نقاط سمت چپ لوله است؟

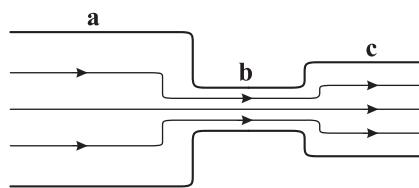
$$\frac{3}{2} \text{ و } \frac{9}{4} \quad (4)$$

$$1 \text{ و } \frac{9}{4} \quad (3)$$

$$\frac{3}{2} \text{ و } \frac{4}{9} \quad (2)$$

$$1 \text{ و } \frac{4}{9} \quad (1)$$

- ۵۴- مایعی در ظرفی مطابق شکل زیر، به صورت آرام و لایه‌ای در حال شارش است. اگر مساحت قسمت‌های a، b و c ظرف به ترتیب 10cm^3 ، 40cm^3 و 30cm^3 و اختلاف تندی شاره در قسمت‌های b و c برابر با $12\frac{\text{cm}}{\text{s}}$ باشد، تندی شارش این مایع در قسمت a چند سانتی‌متر بر ثانیه است؟

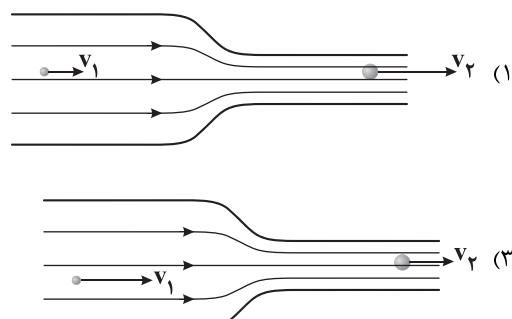
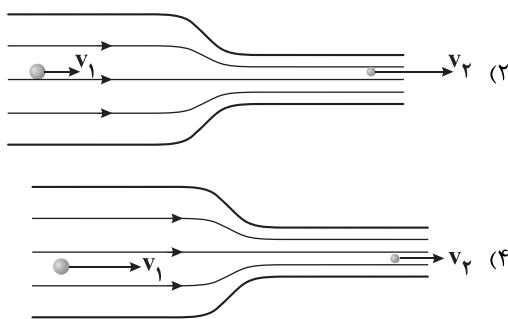
$$4/5 \quad (1)$$

$$9 \quad (2)$$

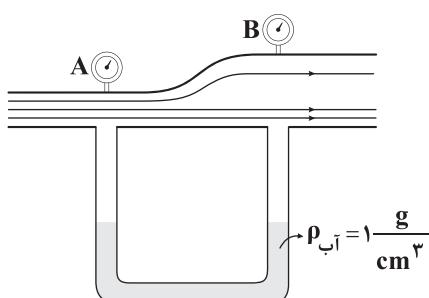
$$1/5 \quad (3)$$

$$36 \quad (4)$$

- ۵۵- در لوله‌ای آب از چپ به راست جریان دارد. در آب این لوله یک حباب هوا وجود دارد. کدام گزینه اندازه و تندی حباب هوا را در دو قسمت لوله به درستی نشان می‌دهد؟

- ۵۶- در شکل زیر، یک جریان لایه‌ای و افقی هوا در لوله ایجاد می‌کنیم. اگر اختلاف فشاری که دو فشارسنج بوردون نشان می‌دهند برابر

$$\text{با } 2\text{kPa} \text{ شود، کدام گزینه درست است؟ } (g=10 \frac{\text{N}}{\text{kg}})$$

(۱) ارتفاع آب در شاخه سمت چپ 20cm بالاتر از شاخه دیگر قرار می‌گیرد.

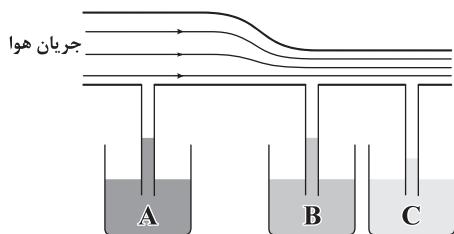
(۲) ارتفاع آب در شاخه سمت چپ 10cm بالاتر از شاخه دیگر قرار می‌گیرد.

(۳) ارتفاع آب در شاخه سمت راست 20cm بالاتر از شاخه دیگر قرار می‌گیرد.

(۴) ارتفاع آب در شاخه سمت راست 10cm بالاتر از شاخه دیگر قرار می‌گیرد.

- مطابق شکل زیر، لوله‌ای با سطح مقطع‌های متفاوت که در آن هوا به صورت لایه‌ای و افقی جریان دارد، در اختیار داریم. با توجه به سطح مایع‌های A، B و C در لوله‌های عمودی، در کدام گزینه مقایسه بین چگالی سه مایع به درستی آمده است؟

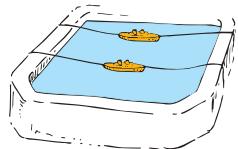
$$\rho_C > \rho_B > \rho_A \quad (1)$$

$$\rho_B > \rho_A > \rho_C \quad (2)$$

$$\rho_A = \rho_B > \rho_C \quad (3)$$

$$\rho_C > \rho_A = \rho_B \quad (4)$$

- مطابق شکل زیر، دو قایق را با نخ‌هایی شل روی سطح آب بسته و سپس به کمک شیلنگ، جریان آبی را بین آن‌ها برقرار می‌کنیم. کدام گزینه در ارتباط با این دو قایق درست است؟

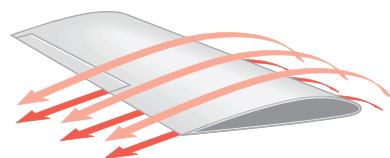
(1) دو قایق وضعیت خاصی نسبت به هم ندارند.

(2) قایق‌ها از هم دور می‌شوند.

(3) فاصله عایق‌ها از یکدیگر تغییر نمی‌کند.

(4) قایق‌ها به هم نزدیک می‌شوند.

- شکل زیر، تصویری بال یک هوایپمای در حال حرکت را نشان می‌دهد. کدام گزینه نادرست است؟

(1) تندي جریان هوا در روی بال بیشتر از زیر بال است.

(2) فشار جریان هوا در روی بال کمتر از زیر بال است.

(3) اختلاف فشار هوا در بالا و پایین بال، نیرویی به سمت بالا ایجاد می‌کند.

(4) فشار و تندي جریان هوا در بالا و پایین بال، یکسان است.

- اگر برایند نیروهای وارد بر جسمی همواره بر سرعت جسم عمود باشد، کدام گزینه در ارتباط با تندي این ذره درست است؟

(2) کاهش می‌یابد.

(1) افزایش می‌یابد.

(4) هر سه گزینه امکان‌پذیر است.

(3) ثابت می‌ماند.

- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

• نیتروژن و اکسیژن، تنها گازهای هواکره هستند که در زندگی روزانه نقش حیاتی دارند.

• زندگی جانداران گوناگون در زیست‌کره با گازهای موجود در هوا، گره خورده است.

• گیاهان با بهره‌گیری از نور خورشید، اکسیژن مورد نیاز خود را تولید می‌کنند.

• جانداران ذره‌بینی، گاز نیتروژن هواکره را برای مصرف گیاهان در خاک تثبیت می‌کنند.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۶۲- از هوای مایع به ترتیب گازهای A، X و E جدا می‌شود. چه تعداد از عبارت‌های زیر در ارتباط با آن‌ها درست است؟

- فراوانی گاز X در لایه تروپوسفر، کمتر از دو گاز دیگر است.

- گازهای A و E به شکل مولکول‌های دواتمی در طبیعت یافت می‌شوند.

- تفاوت نقطه جوش گازهای A و X، کمتر از تفاوت نقطه جوش گازهای X و E است.

- مقایسه میان واکنش‌پذیری این گازها به صورت $A < E < X$ است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۶۳- چه تعداد از موارد زیر جزو کاربردهای فراوان ترین گاز هواکره به شمار می‌رود؟

- انجاماد مواد غذایی (صنعت سرماسازی)

- پر کردن تاییر خودروها

- نگهداری نمونه‌های بیولوژیک در پزشکی

- پر کردن کپسول غواصی

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۶۴- برای نامگذاری چه تعداد از ترکیب‌های زیر به ترتیب از پیشوند «مونو» و عدد رومی (II) استفاده می‌شود؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید).

 $KI \bullet$ $ZnCl_4 \bullet$ $NO \bullet$ $FeO \bullet$ $N_2O \bullet$ $MgF_4 \bullet$ $ICl \bullet$ $CrBr_4 \bullet$ $CuS \bullet$

۲، ۲ (۴)

۲، ۳ (۳)

۳، ۲ (۲)

۳، ۳ (۱)

۶۵- در ساختار لوویس چه تعداد از مولکول‌های زیر پیوند دوگانه وجود دارد؟

 $SOF_4 \bullet$ $CH_2O \bullet$ $CO \bullet$ $COCl_2 \bullet$ $POCl_3 \bullet$

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۶۶- کدامیک از مطالب زیر درست است؟

- ۱) در نمونه‌ای از بوکسیت به‌ازای هر اتم آلومینیم، ۱/۵ اتم اکسیژن وجود دارد.

- ۲) مقدار گاز اکسیژن در لایه‌های گوناگون هواکره به تقریب ثابت است.

- ۳) از گرم کردن فلز نقره و گوگرد جامد، ترکیب سیاه رنگ نقره سولفید به دست می‌آید.

- ۴) چگالی گاز CO به تقریب برابر با چگالی هوا بوده و به سرعت در همه فضای اتاق پخش می‌شود.

۶۷- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

- ۰ در ساختار لوویس نیتروژن مونوکسید همانند نیتروژن دی‌اکسید، اتم نیتروژن به آرایش هشت‌تایی نرسیده است.

- ۰ شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی مولکول سیلیسیم تترابرومید، سه برابر شمار جفت الکترون‌های پیوندی مولکول کربن دی‌سولفید است.

- ۰ ساختار لوویس کربن تتراکلرید مشابه ساختار گوگرد تترافلورورید است.

- ۰ اتمی با آرایش الکترون نقطه‌ای \ddot{X} : می‌تواند بیش از یک پیوند کووالانسی تشکیل دهد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۶۸- کدام یک از مطالب زیر درست است؟

(آ) مرجان ها گروهی از کیسه‌تنان با اسکلت دارای خاصیت بازی هستند.

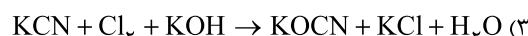
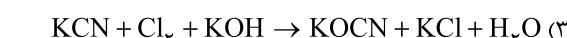
(ب) هر اکسید فلزی را می‌توان یک اکسید بازی در نظر گرفت، زیرا از واکنش آن‌ها با آب، باز تولید می‌شود.

(پ) کاغذ pH در آب گازدار و محلوت آب و سدیم اکسید به ترتیب به رنگ قرمز و آبی درمی‌آید.

(ت) با افزایش مقدار کربن دی‌اکسید محلول در آب، خاصیت اسیدی آب و pH آن افزایش می‌باید.

(۱) آآ، «ب» و «پ» (۲) آآ، «ب»، «ت» (۳) «ب»، «پ» (۴) آآ، «ت»

۶۹- در کدام یک از واکنش‌های زیر پس از موازنۀ با کوچک ترین اعداد صحیح، ضریب آب بزرگ‌تر از سه واکنش دیگر است؟

- ۷۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

• ردپای دی‌اکسید حاصل از نفت خام (به عنوان منبع تولید برق) در مقایسه با زغال‌سنگ و گاز طبیعی به ترتیب کم‌تر و بیشتر است.

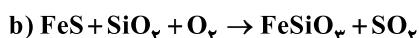
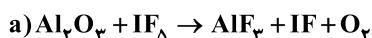
• ردپای کربن دی‌اکسید حاصل از انرژی خورشید (به عنوان منبع تولید برق) در مقایسه با گرمای زمین و نیز باد بیشتر است.

• سوختی که در هواپیماها استفاده می‌شود از نفت سفید بوده و ردپای کربن دی‌اکسید آن ناچیز است.

• یکی از راه‌های کاهش ردپای کربن دی‌اکسید، استفاده از انرژی الکتریکی است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷۱- با توجه به معادله‌های زیر، چه تعداد از عبارت‌های پیشنهادشده در ارتباط با این دو معادله، پس از موازنۀ درست است؟

• نسبت مجموع ضرایب فراورده‌ها به مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها در واکنش a برابر ۲ است.

• نسبت مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها به مجموع ضرایب فراورده‌ها در واکنش b برابر ۱/۷۵ است.

• مجموع ضرایب ترکیب‌های یونی در واکنش a برابر ۶ است.

• ضریب اکسیژن در دو واکنش با هم برابر است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۷۲- نمونه‌ای از پروپان که شامل $1/655 \times 10^{۲۵}$ اتم است، بر اثر سوختن کامل، $7/5$ مول کربن دی‌اکسید و $6/02 \times 10^{۲۴}$ مول کول آب تولید می‌کند. جرم اکسیژن مصرف شده چند گرم است؟ ($\text{C}=12, \text{H}=1, \text{O}=16: \text{g.mol}^{-1}$)

(۱) ۳۲۰ (۲) ۴۸۰ (۳) ۳۸۴ (۴) ۴۰۰

۷۳- کدام مطالب زیر در ارتباط با گازهای آرگون و هلیم درست است؟

(آ) تاکنون در ایران گاز هلیم از گاز طبیعی جداسازی نشده، در صورتی که در پتروشیمی شیراز گاز آرگون از تقطیر هوای مایع تهییه می‌شود.

(ب) هر دو گاز، بی‌رنگ، بی‌بو و غیررسمی هستند.

(پ) گازهای آرگون و هلیم به ترتیب نخستین و دومین گاز نجیب فراوان لایه تروپوسفر هواکره هستند.

(ت) هر دو به صورت تکاتمی در طبیعت یافت شده و جزو عنصرهای دسته p هستند.

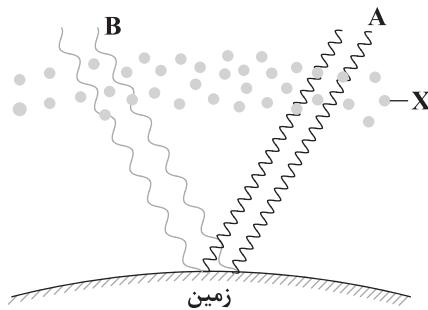
(۱) آآ، «ب» (۲) آآ، «پ» (۳) «ب»، «ت» (۴) «پ»، «ت»

محل انجام محاسبات

۷۴- شکل زیر عملکرد مولکول‌های گازهای گلخانه‌ای را در برابر پرتوهای خورشیدی نشان می‌دهد. با توجه به آن، چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

- جهت حرکت پرتوهای A برخلاف پرتوهای B از بالا به پایین است.
- مولکول‌های X به طور حتم یکی از گازهای H_2O و CO_2 هستند.
- طول موج پرتوهای A و B به ترتیب می‌تواند 460 nm و 860 nm باشد.
- مولکول‌های X موجب خارج شدن گرمای آزادشده از سطح زمین شده و بدین ترتیب زمین را گرم می‌کنند.

- ۱ (۱)
۲ (۲)
۳ (۳)
۴ (۴)

۷۵- کدام یک از مطالب زیر نادرست است؟

- ۱) نوع فراورده‌ها در واکنش سوختن سوخت‌های فسیلی، به مقدار اکسیژن در دسترس بستگی دارد.
- ۲) از سوختن زغال‌سنگ می‌توان دو گاز با خاصیت اسیدی تولید کرد.
- ۳) برخی کشاورزان، آهک را به عنوان اکسید فلزی برای افزایش بهره‌وری در کشاورزی به گیاهان تزریق می‌کنند.
- ۴) استفاده از گاز آرگون برای جوشکاری فلزها، بر استحکام و طول عمر فلز جوشکاری شده می‌افزاید.

۷۶- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

- هواکره برای زمین همانند لایه پلاستیکی برای گلخانه است و سبب گرم شدن کره زمین می‌شود.
- اگر هواکره وجود نداشت، دمای هر نقطه از کره زمین به $18^\circ C$ - یا پایین‌تر از آن کاهش می‌یافتد.
- هنگامی که پرتوهای خورشیدی به زمین تابیده می‌شود، بخش عمده‌ای از این پرتوها به وسیله هواکره جذب می‌شود.
- در یک روز زمستانی، تغییر دمای درون گلخانه، کمتر از بیرون گلخانه است.

- ۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۷۷- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

- یکی از ویژگی‌های مهم واکنش‌های شیمیایی این است که همه آن‌ها از قانون پایستگی جرم پیروی می‌کنند.
- در معادله واکنش، رسوب، مذاب و بخار به ترتیب با نمادهای (s)، (aq) و (g) نشان داده می‌شود.
- فلز پلاتین کاتالیزگر مناسبی برای واکنش میان گازهای هیدروژن و اکسیژن است.
- هر تغییر شیمیایی شامل یک واکنش شیمیایی است که می‌توان آن را با یک معادله نشان داد.

- ۱ (۳) ۲ (۲) ۳ (۴) ۴ (۱)

- ۷۸- برای کاهش ردمای CO_2 تولید شده توسط یک خانه در سال به ۲۰۰ درخت تنومند نیاز است که هر کدام سالانه ۱۲۰۰ مول CO_2 مصرف می‌کنند.
اگر منبع تولید برق این خانه، نفت خام باشد، این خانه در ماه چند کیلووات ساعت برق مصرف می‌کند؟ (مقدار CO_2 تولید شده در ماه (بر حسب کیلوگرم) در فرایند تولید برق به وسیله نفت خام، ۷٪ میزان برق مصرفی ماهیانه (بر حسب کیلووات ساعت) است). ($\text{C} = 12, \text{O} = 16, \text{g.mol}^{-1}$)

(۱) ۱۱۲۲ (۲) ۵۴۴ (۳) ۶۱۶ (۴) ۱۲۵۸

- ۷۹- روند کلی کدام یک از موارد زیر در صد تا صد و پنجاه سال گذشته، افزایشی بوده هر چند در برخی دهه‌ها با کاهش نیز همراه بوده است؟
(۱) مساحت سطح برف در نیمکره شمالی
(۲) میانگین جهانی دمای سطح زمین
(۳) میانگین جهانی سطح آب‌های آزاد
(۴) میانگین جهانی کربن دی‌اکسید در هوا کره

- ۸۰- چه تعداد از مطالب زیر در ارتباط با گاز گوگرد تری‌اکسید درست است؟

• فراورده واکنش سوختن گوگرد است.

• با حل شدن در آب باران به سولفوریک اسید (H_2SO_4) تبدیل می‌شود.

• آن را می‌توان از دهانه آتششانهای فعال جمع‌آوری کرد.

• مدل فضایپرکن آن به صورت

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۵

جمعه ۱۱/۱۱/۱۴۰۱

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

پاسخ‌های تشریحی

پایه دهم تجربی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
مدت پاسخگویی: ۹۵ دقیقه	تعداد سوال: ۸۰

عنوانین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم تجربی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			تا	از	
۱	ریاضی ۱	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	زیست‌شناسی ۱	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰ دقیقه
۳	فیزیک ۱	۲۰	۴۱	۶۰	۲۵ دقیقه
۴	شیمی ۱	۲۰	۶۱	۸۰	۲۰ دقیقه

دهم تجربی

آزمون‌های سراسری گاج

ویراستاران علمی	طراحان	دروس
مریم ولی عبدالینی - مینا نظری پریا ابریشمکار - مینا مقدسی	ندا فرهنگی	ریاضیات
ابراهیم زردپوش - سانا ز فلاحتی سامان محمدنیا	امیرحسین میرزابی آزاد فلاحتی - محمد رضا عبدالهی علی مغربی - مهدی گوهری	زیست‌شناسی
سارا دانایی کجانی	مروارید شاه‌حسینی	فیزیک
ایمان زارعی	مریم تمدنی - میلاد عزیزی	شیمی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نبش بازارچه کتاب

اطلاع رسانی: ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی: www.gaj.ir

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: سانا ز فلاحتی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارساییان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروفنگاران: مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض الهی

به نام خدا

حقوق دانشآموزان در آزمون‌های سراسری گاج

دلوططلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نماییم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۶- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۷- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۱ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۶۴۲-۰۲۱ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانشآموز است.

۴ ۵

$$3x^2 + ax + 3 = 0 \quad \text{ریشه‌ی متضاد} \rightarrow \Delta > 0 \Rightarrow a^2 - 4(3)(3) > 0$$

$$\Rightarrow a^2 - 36 > 0 \Rightarrow a^2 > 36 \quad \text{جذر} \rightarrow |a| > 6 \Rightarrow a > 6 \text{ یا } a < -6$$

تنها $a = 5 + \sqrt{2}$ در شرط $a > 6$ صدق می‌کند.

دو عدد را $x = \frac{a}{4}$ در نظر می‌گیریم و داریم:

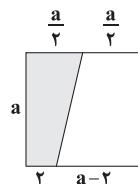
$$x + \frac{x}{4} = \frac{1}{2}(x \times \frac{x}{4}) + 2 \Rightarrow x + \frac{x}{4} = \frac{x^2}{8} + 2$$

$$\Rightarrow \frac{1}{8}x^2 - \frac{5}{4}x + 2 = 0 \quad \text{به ازای} \rightarrow x^2 - 10x + 16 = 0$$

$$\Rightarrow (x-2)(x-8) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x=2 \Rightarrow \frac{x}{4} = \frac{1}{2} \\ x=8 \Rightarrow \frac{x}{4} = 2 \end{cases} \quad (\text{غیر متعادل})$$

بنابراین دو عدد مورد نظر ۲ و ۸ است و تفاضل آن‌ها برابر با $8-2=6$ می‌باشد.

اگر طول ضلع مربع را a در نظر بگیریم، داریم:

$$S_{\text{رنگی}} = \frac{(2+\frac{a}{2}) \times a}{2} = 10 \Rightarrow 2a + \frac{1}{2}a^2 = 20$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}a^2 + 2a - 20 = 0$$

$$\Delta = 2^2 - 4(\frac{1}{2})(-20) = 4 + 40 = 44$$

$$\Rightarrow a = \frac{-2 \pm \sqrt{44}}{2(\frac{1}{2})} = \frac{-2 \pm 2\sqrt{11}}{1} = \begin{cases} -2 + 2\sqrt{11} \\ -2 - 2\sqrt{11} \end{cases} \quad (\text{غیر متعادل})$$

۲ ۸

$$y = 2(x-m)^2 - 3 \Rightarrow S(m, -3)$$

بنابراین محور تقارن سه‌می $x=m$ می‌باشد و چون سؤال گفته محور

تقارن $= 1$ می‌باشد پس $m=1$ است و داریم:

$$x_S + y_S = m - 3 = 1 - 3 = -2$$

$$y = x^2 + 2x + n$$

۴ ۹

$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-2}{2(1)} = -1 \quad \text{و} \quad S(m, -m) \Rightarrow \begin{cases} m = -1 \\ y_S = 1 - (-1) = 2 \end{cases}$$

$$y = x^2 + 2x + n \quad \text{به ازای} \rightarrow 2 = (-1)^2 + 2(-1) + n$$

$$\Rightarrow 2 = 1 - 2 + n \Rightarrow n = 2 + 1 = 3$$

$$x(x + \sqrt{6}) - 8 = 0 \Rightarrow x^2 + \sqrt{6}x = 8$$

حال نصف ضریب x را به توان ۲ می‌رسانیم و به طرفین اضافه می‌کنیم:

$$(\frac{\sqrt{6}}{2})^2 = \frac{6}{4} = \frac{3}{2}$$

شرط داشتن دو ریشه برابر (یا ریشه مضاعف) آن است که:

$$\Delta = 0$$

$$ax^2 - 4x + 3 = 0 \quad \text{به ازای} \rightarrow (-4)^2 - 4(a)(3) = 0 \Rightarrow 16 - 12a = 0$$

$$\Rightarrow 12a = 16 \Rightarrow a = \frac{16}{12} = \frac{4}{3}$$

و بنابراین ریشه مضاعف برابر است با:

$$x = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-4)}{2(\frac{4}{3})} = \frac{4}{\frac{8}{3}} = \frac{4 \times 3}{8} = \frac{3}{2}$$

۱ ۳

$$(x^2 - x)^2 + 2\sqrt{3}(x^2 - x) - 6 = 0 \quad \text{به ازای} \rightarrow t^2 + 2\sqrt{3}t - 6 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (2\sqrt{3})^2 - 4(1)(-6) = 12 + 24 = 36$$

$$t = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-2\sqrt{3} \pm \sqrt{36}}{2(1)} = \frac{-2\sqrt{3} \pm 6}{2} = -\sqrt{3} \pm 3$$

$$\Rightarrow \begin{cases} t = -\sqrt{3} + 3 \Rightarrow x^2 - x = -\sqrt{3} + 3 \\ t = -\sqrt{3} - 3 \Rightarrow x^2 - x = -\sqrt{3} - 3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x^2 - x + \sqrt{3} - 3 = 0 \Rightarrow \Delta = (-1)^2 - 4(\sqrt{3} - 3) = 1 - 4\sqrt{3} + 12 \\ = 13 - 4\sqrt{3} > 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x^2 - x + \sqrt{3} + 3 = 0 \Rightarrow \Delta = (-1)^2 - 4(\sqrt{3} + 3) = 1 - 4\sqrt{3} - 12 \\ = -11 - 4\sqrt{3} < 0 \end{cases}$$

پس معادله اول دو ریشه دارد و معادله دوم ریشه ندارد. یعنی در مجموع ۲ ریشه داریم.

۱ ۴ جواب معادله در معادله صدق می‌کند:

$$2mx^2 + 7x + 2m - 1 = 0 \quad \text{به ازای} \rightarrow 2m(-2)^2 + 7(-2) + 2m - 1 = 0$$

$$\Rightarrow 8m - 14 + 2m - 1 = 0 \Rightarrow 10m = 15 \Rightarrow m = \frac{15}{10} = \frac{3}{2}$$

بنابراین معادله به صورت زیر است:

$$2(\frac{3}{2})x^2 + 7x + 2(\frac{3}{2}) = 1 \Rightarrow 3x^2 + 7x + 3 - 1 = 0$$

$$\Rightarrow 3x^2 + 7x + 2 = 0$$

$$\Delta = 7^2 - 4(3)(2) = 49 - 24 = 25 \Rightarrow x = \frac{-7 \pm \sqrt{25}}{2(3)} = \frac{-7 \pm 5}{6}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = \frac{-7 + 5}{6} = -\frac{2}{6} = -\frac{1}{3} \\ x = \frac{-7 - 5}{6} = -\frac{12}{6} = -2 \end{cases} \quad \text{ریشه دیگر:}$$

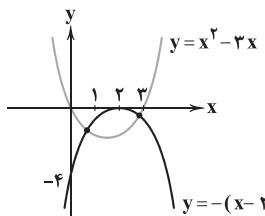
روش اول: دو سهمی را در یک دستگاه مختصات

۱۴

رسم می‌کنیم:

$$y = x^2 - 3x = x(x-3) \Rightarrow x_S = \frac{0+3}{2} = \frac{3}{2} \Rightarrow y_S = \frac{3}{2}(-\frac{3}{2}) = -\frac{9}{4}$$

$$y = -x^2 + 4x - 4 = -(x^2 - 4x + 4) = -(x-2)^2 \Rightarrow S(2, 0)$$

در دو نقطه با طول مثبت یکدیگر
را قطع می‌کنند.

روش دوم: معادله تلاقی دو نمودار را حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} y = x^2 - 3x \\ y = -x^2 + 4x - 4 \end{cases} \Rightarrow x^2 - 3x = -x^2 + 4x - 4$$

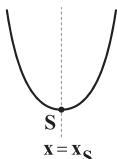
$$\Rightarrow x^2 - 3x + x^2 - 4x + 4 = 0 \Rightarrow 2x^2 - 7x + 4 = 0$$

$$\Delta = (-7)^2 - 4(2)(4) = 49 - 32 = 17 \Rightarrow 2 \text{ ریشه دارد.}$$

$$x = \frac{-(-7) \pm \sqrt{17}}{2(2)} = \frac{7 \pm \sqrt{17}}{4} \Rightarrow \text{هر دو ریشه مثبت است.}$$

محل تلاقی هر سهمی و محور تقارن آن همان رأس سهمی است.

۱۵

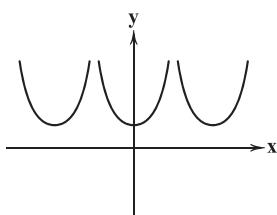
$$y = x^2 + 2x - 4$$

$$x_S = \frac{-2}{2(1)} = -1 \Rightarrow y_S = (-1)^2 + 2(-1) - 4 = -5$$

$$\Rightarrow S(-1, -5)$$

برای آنکه سهمی همواره بالای محور x ها باشد، باید $a > 0$

و باشد:

$$\begin{cases} a > 0 \Rightarrow m+1 > 0 \Rightarrow m > -1 \\ \Delta < 0 \Rightarrow (-2)^2 - 4(m+1)(1) < 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} m > -1 \\ 4 - 4m - 4 < 0 \Rightarrow -4m < 0 \Rightarrow m > 0 \end{cases} \xrightarrow{\text{اشترک}} m > 0.$$

$$y = ax^2 - 2x + 2$$

$$x_S = \frac{-(-2)}{2a} = \frac{1}{a}$$

$$y_S = 2 \Rightarrow 2 = a(\frac{1}{a})^2 - 2(\frac{1}{a}) + 2$$

$$\Rightarrow 2 = a(\frac{1}{a})^2 - 2(\frac{1}{a}) + 2 \Rightarrow \frac{1}{a} - \frac{2}{a} = 0$$

$$\Rightarrow -\frac{1}{a} = 0 \Rightarrow a = 0 \Rightarrow a = -\frac{1}{6} = -\frac{1}{6} = -\frac{1}{3}$$

اگر $S(h, k)$ رأس سهمی باشد، معادله سهمی به صورت زیر است:

$$y = a(x-h)^2 + k$$

در نتیجه داریم:

$$y = (x-1)^2 + 2 \Rightarrow y = x^2 - 2x + 1 + 2$$

$$\Rightarrow y = x^2 - 2x + 4 \Rightarrow \begin{cases} m = -2 \\ n = 4 \end{cases} \Rightarrow m \times n = -8$$

روش اول: ۱۲

$$\begin{aligned} &\xrightarrow{(0, 3)} 3 = a(0) + b(0) + c \Rightarrow c = 3 \\ &y = ax^2 + bx + c \xrightarrow{(1, 2)} 2 = a(1) + b(1) + c \Rightarrow a + b + c = 2 \\ &\xrightarrow{(-2, 4)} 4 = a(-2)^2 + b(-2) + c \Rightarrow 4a - 2b + c = 4 \\ &\Rightarrow 4a - 2b + c = 4 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &\Rightarrow \begin{cases} a + b + 3 = 2 \\ 4a - 2b + 3 = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a + 2b = -1 \\ 4a - 2b = 1 \end{cases} \\ &6a = -1 \Rightarrow a = -\frac{1}{6} = -\frac{1}{2} \end{aligned}$$

$$a + b + 3 = 2 \Rightarrow b = -3 - a \xrightarrow{a = -\frac{1}{2}} b = -3 + \frac{1}{2} = -\frac{5}{2}$$

$$\Rightarrow y = -\frac{1}{2}x^2 - \frac{5}{2}x + 3$$

روش دوم: چون $x = 1$ و $x = -2$ ریشه‌های معادله $y = 0$ اند پس داریم:

$$y = a(x+2)(x-1) \xrightarrow{(0, 3)} 3 = a(0+2)(0-1) \Rightarrow -2a = 3$$

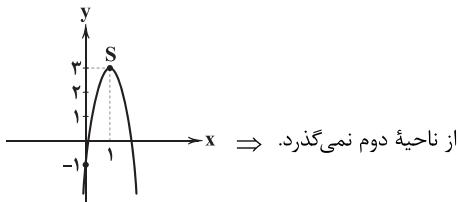
$$\Rightarrow a = -\frac{3}{2} \Rightarrow y = -\frac{3}{2}(x+2)(x-1) = -\frac{3}{2}x^2 - \frac{3}{2}x + 3$$

$$y = -\frac{3}{2}x^2 - \frac{3}{2}x + 3 \Rightarrow S(1, 3)$$

۱۳

تلاقی با محور y : $x = 0 \Rightarrow y = -\frac{3}{2}(-1)^2 - \frac{3}{2}(-1) + 3 = -\frac{3}{2} + \frac{3}{2} + 3 = 3$

با رسم نمودار سهمی داده شده داریم:

۳ ۲۰

$$\left| \frac{x+1}{2} - 2 \right| \geq 3 \Rightarrow \begin{cases} \frac{x+1}{2} - 2 \geq 3 \\ \text{یا} \\ \frac{x+1}{2} - 2 \leq -3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{x+1}{2} \geq 3 + 2 \xrightarrow{x \geq 2 \times 5} x \geq 10 - 1 \Rightarrow x \geq 9 \\ \frac{x+1}{2} \leq -3 + 2 \xrightarrow{x \leq 2 \times (-1)} x \leq -2 - 1 \Rightarrow x \leq -3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow x \geq 9 \text{ یا } x \leq -3 \Rightarrow x \in \mathbb{R} - (-3, 9)$$

پس اعداد صحیح $\{8, 7, \dots, -1, -2\}$ نمی‌توانند به جای x قرار بگیرند (۱۱)
عدد صحیح

زیست‌شناسی

برون‌شامه با ماهیچه قلب (ضخیم‌ترین لایه دیواره قلب) در

اتصال است. با توجه به شکل ۵۱ کتاب زیست‌شناسی (۱)، لایه بافت پیوندی رشته‌ای برون‌شامه بر روی میوکارد چسبیده و با رگ‌های اکلیلی قلب (تقدیه‌کننده ماهیچه قلب) در تماس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برون‌شامه و پیراشامه بافت پیوندی متراکم دارند. این دو لایه قلب فاقد بافت پیوندی سست (حاوی ماده زمینه چسبنده و شفاف) هستند.

(۲) برون‌شامه روی خود برمی‌گردد و پیراشامه را به وجود می‌آورد. در ساختار برون‌شامه، بافت پوششی سنگفرشی و بافت پیوندی رشته‌ای وجود دارد، بنابراین برون‌شامه می‌تواند دارای یک نوع بافت با فضای بین یاخته زیاد باشد (نه قطعاً دو نوع). بافت پوششی فضای بین یاخته‌ای انگشتی دارد.

(۴) پیراشامه ضخامت بیشتری دارد. در برون‌شامه و پیراشامه، بافت پوششی سنگفرشی در تماس با مایع آبشامه (مایع محافظت‌کننده از قلب و کمک‌کننده به حرکت روان آن) وجود دارد. در زیر یاخته‌های بافت پوششی، غشای پایه وجود دارد که شبکه‌ای از رشته‌های پروتئینی و گلیکوپروتئینی است.

(۲) در روده باریک، بافت پوششی استوانه‌ای یک‌لایه‌ای وجود دارد.

در زیر یاخته‌های بافت پوششی، غشای پایه وجود دارد که یاخته‌های بافت پوششی را به یکدیگر و به بافت زیرین (پیوندی سست) متصل می‌کند. در زیر بافت پوششی لایه مخاط روده باریک، بافت پیوندی سست وجود دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لایه سوم سرخرگ‌ها از سمت داخل، بافت پیوندی است که این بافت در کوچک‌ترین رگ‌های بدن (مویرگ‌ها) دیده نمی‌شود و غشای پایه مویرگ‌ها مانند صافی برای عبور مولکول‌های درشت عمل می‌کند.

$$\begin{cases} y = \frac{1}{2}x^2 + mx + n \\ y = -x + 1 \end{cases} \xrightarrow{\text{تلاقی}} \frac{1}{2}x^2 + mx + n = -x + 1 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2}x^2 + (m+1)x + n - 1 = 0$$

$$\xrightarrow{x=-1} \frac{1}{2}(-1)^2 + (m+1)(-1) + n - 1 = 0$$

$$\xrightarrow{x=5} \frac{1}{2}(5)^2 + (m+1)(5) + n - 1 = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{1}{2} - m - 1 + n - 1 = 0 \\ \frac{25}{2} + 5m + 5 + n - 1 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} m - \cancel{n} = -1/5 \\ 5m + \cancel{n} = -7/5 \end{cases}$$

$$6m = -18 \Rightarrow m = -3$$

$$x_S = \frac{-m}{2(\frac{1}{2})} = \frac{-(-3)}{1} = 3$$

۲ ۱۸

$a < 0 \Rightarrow$ سهمی رو به پایین

$c > 0 \Rightarrow$ محل تلاقی با محور عرض‌ها

$$x_S = \frac{-b}{2a} > 0 \xrightarrow{a < 0} -b < 0 \Rightarrow b > 0$$

بنابراین:

$$ac < 0, bc > 0, ab < 0, abc < 0$$

۱ ۱۹

$$P(x) \leq 0 \Rightarrow \frac{x^3 + x}{x^2 + 2x - 2} \leq 0 \Rightarrow \frac{x(x^2 + 1)}{x^2 + 2x - 2} \leq 0$$

ریشهٔ صورت: $x = 0$

همواره مثبت \Rightarrow ریشه ندارد \Rightarrow ریشهٔ صورت: $x^2 + 1 = 0$

$$x^2 + 2x - 2 = 0 \Rightarrow \Delta = 2^2 - 4(1)(-2) = 12$$

$$\Rightarrow x = \frac{-2 \pm \sqrt{12}}{2(1)} = \frac{-2 \pm 2\sqrt{3}}{2}$$

ریشه‌های مخرج: $x = -1 \pm \sqrt{3}$

	$-1 - \sqrt{3}$	$-1 + \sqrt{3}$
x	-	-
$x^2 + 1$	+	+
$x^2 + 2x - 2$	+	-
$P(x)$	-	+

ت.ن ت.ن

بنابراین جواب نامعادله $P(x) \leq 0$ برابر است با:

$$(-\infty, -1 - \sqrt{3}) \cup [0, -1 + \sqrt{3}] \xrightarrow{x \in \mathbb{Z}} \{-3, -4, -5, \dots\} \cup \{0\}$$

۲۵ هیچ‌کدام از موارد، عبارت سؤال را به درستی تکمیل نمی‌کنند.

بررسی موارد:

- (الف) دریچه‌های دهلیزی - بطنی در ابتدای انقباض بطن‌ها بسته می‌شوند و نسبت به دریچه‌های سینی در سطح پایین‌تری از قلب فرار گرفته‌اند.
- (ب) دریچه سینی - آئورتی مانع بازگشت خون روشن به قلب می‌شود، ولی در سطح عقب‌تری نسبت به دریچه سینی سرخرگ ششی است.
- (ج) دریچه‌های سه‌لختی به کمک طناب‌های ارجاعی بیشتری به دیواره بطن راست متصل است و اندازه بزرگ‌تری نسبت به دریچه‌های سینی و دولختی دارند.
- (د) دریچه‌های سه‌لختی مانع بازگشت خون تیره به دهلیز راست می‌شوند که از تعداد قطعات بیشتری نسبت به دریچه دولختی تشکیل شده است.

۲۶ فاصلهٔ بین موج P تا Q ← استراحت عمومی و بخشی از انقباض دهلیزها

فاصلهٔ بین موج S تا T ← انقباض بطن‌ها و بخشی از استراحت عمومی در استراحت عمومی و انقباض دهلیزها، ورود خون به سرخرگ‌های ششی و آئورت صورت نمی‌گیرد. سرخرگ ششی، خون تیره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در مرحله استراحت عمومی و انقباض دهلیزها، کوچک‌ترین دریچه قلبی (سینی ششی) بسته می‌باشد.

(۲) در انقباض بطن‌ها و استراحت عمومی، دهلیزها که محل ورود سیاهرگ‌ها هستند در حالت استراحت می‌باشند.

(۴) به دلیل وجود بافت پیوندی عایق، انتشار پیام از دهلیزها به بطن‌ها نمی‌تواند از طریق صفحات بینانی‌یابی انجام شود.

۲۷ با توجه به عبارت سؤال، فقط مراحل انقباض دهلیزها و

انقباض بطن‌ها مدنظر است. در ابتدای مراحل انقباض بطن‌ها و استراحت عمومی، صدایی از سمت چپ قفسه سینه شنیده می‌شود و با توجه به صورت سؤال فقط مرحله انقباض بطن‌ها را باید در نظر بگیریم که در این مرحله، فشار خون بطن‌ها بیشتر از دهلیزها است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در مرحله انقباض بطن‌ها، حجم خون درون قلب کاهش می‌یابد و از طرفی باید توجه داشت مرکزی‌ترین دریچه قلبی، دریچه سینی آئورتی است که خون روشن از آن عبور می‌کند، نه تیره.

(۲) فقط در مرحله استراحت عمومی، خون به درون همه حفرات وارد می‌شود، که مد نظر سؤال نیست.

(۳) در ابتدای استراحت عمومی، دریچه‌های سینی برای جلوگیری از برگشت خون سرخرگ‌ها به بطن‌ها، بسته می‌شوند و خون در بالای این دریچه‌ها جمع می‌شود، پس این گزینه مربوط به استراحت عمومی است و مد نظر سؤال نیست.

(۳) سومین لایه معده از سمت خارج، زیرمخاط است و دارای شبکه‌ای از یاخته‌های عصبی است که ترشحات زیرمخاط را کنترل می‌کند، ولی سومین لایه معده از سمت داخل، لایه ماهیچه‌ای است که در معده، لایه ماهیچه حلقوی خود از سه طبقه تشکیل شده است. لایه ماهیچه طولی، لایه ماهیچه حلقوی و ماهیچه مورب که لایه ماهیچه‌ای، همانند زیرمخاط دارای شبکه عصبی است و شبکه عصبی لایه ماهیچه‌ای، سازماندهی حرکات معده را به عهده دارد.

(۴) در قلب، اولین لایه قلب از سمت داخل، بافت پوششی سنگفرشی تک‌لایه است. در همه انواع بافت پوششی، فضای بین یاخته‌ای اندکی وجود دارد. البته در فصل ۴ کتاب زیست‌شناسی (۱) می‌خوانیم که در مویرگ‌های ناپیوسته، به طور استثنای فضای بین یاخته‌های پوششی زیاد است.

۲۳ موارد «الف» و «د» به درستی بیان شده‌اند.

بررسی موارد:

(الف) بیشترین رگ‌ها به دهلیز چپ متصل می‌باشد و بطن چپ نیز قوی‌ترین حفره قلبی است.

(ب) در بطن چپ، خون روشن جریان دارد، همان‌طور که می‌دانید از دهلیز راست قلب که دارای گره‌های شبکه هادی است، خون تیره عبور می‌کند.

(ج) دهلیزها برخلاف بطن‌ها (بزرگ‌ترین حفره قلبی) قادر طناب ارجاعی در دیواره خود هستند. حفره قلبی مرتبط با بزرگ‌سیاهرگ زبرین، دهلیز راست است.

(د) با توجه به شکل ۱ صفحه ۴۸ کتاب زیست‌شناسی (۱)، از سرخرگ آئورت پس از عبور از روی محل انشعاب سرخرگ ششی، سه سرخرگ جدا می‌شود.

۲۴ دریچه سینی سرخرگ آئورت در نزدیکی محل اتصال سرخرگ‌های کرونری به سرخرگ آئورت قرار دارد. این دریچه در هنگام دیاستول قلب با بستن قطعات خود، مانع از بازگشت خون روشن به بطن چپ می‌شود. دقت کنید به منظور بسته شدن این دریچه، قطعات آن به سمت پایین حرکت می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) دریچه سینی سرخرگ آئورت مرکزی‌ترین دریچه قلبی محسوب می‌شود. این دریچه مانع از بازگشت خون روشن آئورت به بطن چپ می‌شود. بخش دوم این گزینه در ارتباط با دریچه سینی سرخرگ ششی است.

(۳) منظور از این دریچه، دریچه سینی سرخرگ ششی است. این دریچه جلویی‌ترین دریچه قلبی محسوب می‌شود. دقت کنید همه دریچه‌های قلبی از بافت پوششی تشکیل شده‌اند و در ساختار آن‌ها، بافت ماهیچه‌ای به کار نرفته است. نکته‌ای که باید به آن توجه داشته باشید، این مورد است که این دریچه از سه قطعه تشکیل شده است، اما این قطعات غیرآویخته هستند. در حقیقت دریچه‌های دهلیزی - بطنی از قطعات آویخته و دریچه‌های سینی از قطعات غیرآویخته تشکیل شده‌اند و به طناب‌های ارجاعی وصل نیستند.

(۴) دریچه سه‌لختی نزدیک‌ترین دریچه به طناب عصبی پشتی است، زیرا نسبت به سایر دریچه‌ها در سمت راست‌تری قرار دارد و هم‌جنین عقبی‌ترین دریچه قلبی محسوب می‌شود. دقت کنید دریچه میترال (نه سه‌لختی) در طی یک سیکل قلبی، بیشترین میزان فشار (فشار بیشینه) را متحمل می‌شود، زیرا با ماهیچه‌ای ترین بخش قلب یعنی بطن چپ مرتبط است.

۲۱ فقط مورد «د» در ارتباط با بعضی از پرندگان صدق می‌کند.
صورت سؤال، مربوط به پرندگان است.

بررسی موارد:

(الف) در پرندگان در قسمت‌هایی از دستگاه تنفس مانند نای، جریان هوا دو طرفه می‌باشد و در برخی بخش‌ها مانند شش‌ها، جریان هوا یک‌طرفه است.
ب) در همهٔ پرندگان، کیسه‌های هوادر در تبادلات گازی نقشی ندارند.
ج) طبق شکل ۲۳ صفحهٔ ۴۶ کتاب زیست‌شناسی (۱)، همهٔ پرندگان در دستگاه تنفس خود دارای ۹ عدد کیسهٔ هوادر هستند که یکی از آن‌ها بین دو نیمهٔ بدن مشترک است، پس این مورد پاسخ سؤال نیست، چون برای همهٔ پرندگان صادق است.
د) بخش حجیم انتهای مری در پرندگان دانه‌خوار، چینه‌دان است که غذا در آن ذخیره و نرم می‌شود. چینه‌دان فقط در پرندگان دانه‌خوار دیده می‌شود، پس این مورد پاسخ سؤال ماست.

۲۲ کرم خاکی تنفس پوستی دارد (ساختار ویژه تنفسی در کرم خاکی، پوست است) که پوست ارتباط یاخته‌های بدن کرم خاکی را با بیرون برقرار می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توجه کنید که خون فاقد اکسیژن نداریم، بلکه خون کم اکسیژن (خون تیره) و خون پراکسیژن (خون روشن) داریم که در شکل ۲۱ صفحهٔ ۴۶ کتاب زیست‌شناسی (۱) می‌بینید، جهت حرکت خون در آن‌ها، عکس هم است.
(۲) در ستارهٔ دریایی، بر جستگی‌های پراکنده (نه فورفتگی‌های محدود)، آبشش‌های ستارهٔ دریایی را تشکیل داده و به تبادل گازها می‌پردازند.
(۳) در حشراتی مانند ملح، تنفس نایدیسی وجود دارد. در این نوع تنفس، نایدیس‌ها به انشعابات کوچک‌تری تقسیم می‌شوند. انشعابات پایانی که در کنار همهٔ (نه بیشتر) یاخته‌های بدن قرار می‌گیرند، بنیست بوده و دارای مایعی هستند که تبادلات گازی را ممکن می‌سازند.

۲۳ عبارت سؤال در رابطه با حشرات است که طبق شکل ۱۸ (سمت چپ) صفحهٔ ۴۵ کتاب زیست‌شناسی (۱)، نایدیس‌ها به صورت ساختاری نزدیان مانند در درون بدن قرار دارند. موارد «الف» و «ب» نادرست هستند و موارد «ج» و «د» درست می‌باشند.

بررسی موارد:

(الف) مهره‌دار بالغی که دارای دو روش تنفسی است، قورباغه بالغ می‌باشد که دارای تنفس ششی و پوستی است. دقت کنید که مادهٔ مخاطی روی پوست قورباغه به افزایش کارایی تنفس پوستی در این جانور کمک می‌کند، ولی حشرات، مادهٔ مخاطی بر روی پوست بدن خود ندارند.
(ب) مهره‌داری که کارایی تنفسی آن نسبت به پستانداران بیشتر است، منظورش پرندگان است. پرندگان، هوا را از بینی یا دهان و حلق به شش‌ها می‌فرستند، ولی حشرات هوا را از طریق نایدیس‌ها در سطح بدن وارد لوله‌های نایدیسی می‌کنند، نه از طریق حلق.

۲۸ منظور صورت سؤال، حجم ذخیره دمی است. حجم باقی‌مانده، جزو ظرفیت حیاتی شش‌ها محسوب نمی‌شود. همان‌طور که می‌دانید، حجم باقی‌مانده از شش‌ها خارج نمی‌شود، اما حجم ذخیره دمی با بازدم از درون دستگاه تنفس به بیرون راه پیدا می‌کند. در بازدم، ماهیچهٔ دیافراگم در حالت استراحت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هوای مرده به بخش مبادله‌ای نمی‌رسد و همواره در بخش هادی قرار دارد.
گنبدهٔ شکل شدن دیافراگم به معنی استراحت آن است. توجه داشته باشید حجم ذخیره دمی و هوای مرده با انقباض دیافراگم به شش‌ها وارد می‌شوند.
دیافراگم در حالت گنبدهٔ استراحت داشته و در حالت مسطح، منقبض است.
(۲) در بازدم عمیق، حجم ذخیرهٔ بازدمی از شش‌ها خارج می‌شود. انقباض ماهیچه‌های گردنی در دم عمیق (نه بازدم عمیق)، صورت می‌گیرد و در جایه‌جایی حجم ذخیرهٔ بازدمی نقش ندارند. طی بازدم عمیق، ماهیچه‌های بین دندنه‌ای داخلی و ماهیچه‌های شکمی منقبض می‌شوند.

(۳) باز ماندن همیشگی حبابک‌ها، به علت حجم باقی‌مانده است. حجم باقی‌مانده در فاصلهٔ بین دو تنفس، تبادلات گازی را ممکن می‌سازد، بنابراین می‌تواند با مویرگ‌های خونی به تبادل گازهای تنفسی بپردازد.

۲۹ در بلع، زبان کوچک به سمت بالاست تا غذا وارد حفرهٔ بینی نشود. ولی در عطسه، زبان کوچک به سمت پایین است تا هوا بتواند از بینی نیز خارج شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در عطسه، زبان کوچک به سمت پایین بوده و راه بینی باز است تا هوا از راه بینی هم خارج شود. در سرفه، زبان کوچک به سمت بالا می‌باشد.
(۲) در بلع، اپی‌گلوت به سمت پایین است و راه نای را می‌بندد، اما در سرفه، اپی‌گلوت به سمت بالا بوده تا هوا با فشار از نای و حنجره خارج شود.
(۳) در هر دو انعکاس سرفه و عطسه، اپی‌گلوت (برچاکنای) به سمت بالا است تا هوا بتواند از نای خارج شود.

اپی‌گلوت	زبان کوچک
↑	↓
↑	↑
↓	↑

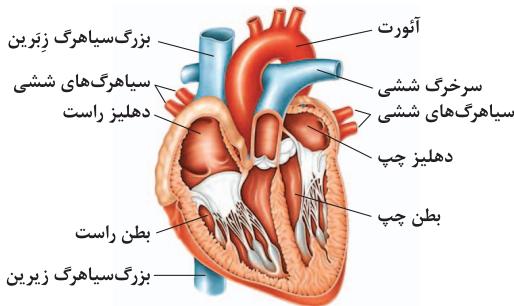
۳۰ در فاصلهٔ بین صدای اول تا دوم قلب، انقباض بطن‌ها در حال انجام است و در این مرحله، خون وارد شده به دهلیزها در آن‌ها تجمع می‌یابد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در فاصلهٔ بین صدای اول تا دوم قلب، خون از بطن چپ خارج می‌شود، اما این خون وارد سرخرگ آورت می‌شود، نه سرخرگ ششی.
(۲) در فاصلهٔ بین صدای دوم تا اول قلب، مراحل استراحت عمومی و انقباض دهلیزها رخ می‌دهد که طی این مراحل، خون داخل بطن‌ها تجمع می‌یابد و حجم خون داخل بطن‌ها افزایش می‌یابد.
(۳) در بدن انسان، یک بزرگ‌سیاه‌رگ زبرین وجود دارد و اصطلاح بزرگ‌سیاه‌رگ‌های زبرین، نادرست است.

۳۶ موارد «الف»، «ب» و «ج» عبارت سؤال را به درستی تکمیل می‌کنند. برای پاسخ به این سبک سؤالات، باید شکل قلب و رگ‌های متصل به آن را به خوبی یاد بگیرید.

بررسی موارد:

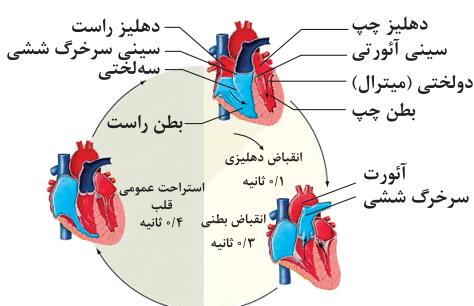
(الف) سرخرگ آورت، خون روشن را از بطن چپ (بطنی با بیشترین ضخامت دیواره) دریافت و به سراسر بدن منتقل می‌کند.

(ب) سیاه‌رگ‌های ششی، خون روشن را از شش‌ها دریافت و به دهلیز چپ (کوچک‌ترین حفره قلب) وارد می‌کنند.

(ج) سرخرگ ششی، خون تیره را از بطن راست (حفره‌ای با بیشترین فضای درونی) دریافت و برای تبادلات گازی وارد شش‌ها می‌کند.

(د) سرخرگ‌های اکلیلی پس از رفع نیاز یاخته‌های قلبی با هم یکی می‌شوند و به صورت سیاه‌رگ (نه سیاه‌رگ‌ها) اکلیلی به دهلیز راست (دهلیزی با فضای درونی بیشتر) متصل می‌شوند.

۳۷ صدای اول (پوم) قوی، گنگ و طولانی‌تر است و به بسته شدن دریچه‌های دولختی و سه‌لختی هنگام شروع انقباض بطن‌ها (نه دهلیزها) مربوط است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در مرحله استراحت عمومی، تمام قلب در حال استراحت است.

۲) مطابق شکل، در استراحت عمومی، خون از دهلیزها به بطن‌ها سرازیر می‌شود، پس بطن‌ها در حال خون‌گیری هستند.

۴) در مرحله انقباض بطنی، برای جلوگیری از بازگشت خون به دهلیزها، دریچه‌های دولخته و سه‌لختی (دریچه‌هایی با قطعه‌های آویخته) بسته هستند.

ج) توجه کنید که در همه انواع جانوران، وجود مایعات برای تبادل گازها لازم است. به عنوان مثال در حبابک‌های شش انسان، یک لایه مایع حضور دارد و با در ملح در انتهای نایدیس‌ها، حضور نوعی مایع باعث انتشار گازها از انتهای نایدیس به سمت یاخته‌ها می‌شود.

د) جانوری که پمپ فشار منفی را دارد، مانند انسان دارای پروتئین انتقال‌دهنده گازهای تنفسی (هموگلوبین) است، ولی حشرات فاقد پروتئین انتقال‌دهنده گازهای تنفسی هستند، زیرا دستگاه گردش باز حشرات نقشی در انتقال گازهای تنفسی ندارد.

۳۴ موارد «ب» و «د» به نادرستی بیان شده‌اند. در افرادی که دخانیات مصرف می‌کنند، به علت از بین رفتن یاخته‌های مزکدار مخاط تنفسی، سرفه راه مؤثرتری برای بیرون راندن مواد خارجی است و به همین علت این گونه افراد به سرفه‌های مکرر مبتلا هستند.

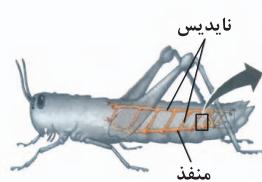
بررسی موارد:

(الف) اگر انقباض بندراء انتهای مری کافی نباشد، فرد دچار برگشت اسید می‌شود و شیره معده به مری برمی‌گردد. سیگار کشیدن و الکل از علتهای برگشت اسید معده‌اند.

(ب) در افرادی که دخانیات مصرف می‌کنند، یاخته‌های مخاط مزکدار مجاری تنفسی آن‌ها از بین می‌رود، در حالی‌که در کیسه‌های حبابکی، مخاط مزکدار یافت نمی‌شود.

(ج و د) فشار خون، نیرویی است که از سوی خون بر دیواره رگ وارد می‌شود و ناشی از انقباض دیواره بطن‌ها یا سرخرگ‌ها است. اگر سرخرگی در بدن بریده شود، خون با سرعت زیاد از آن بیرون خواهد ریخت، پس در طی افزایش فشار خون، سرعت خروج خون از سرخرگ‌ها نسبت به قبل افزایش می‌یابد. عوامل مختلفی می‌تواند روی فشار خون تأثیر بگذارد، از جمله دخانیات.

۳۵ نایدیس‌ها، لوله‌های منشعب و مرتبط به هم در ملح است. مطابق با شکل، در پیکر ملح، منفذ نایدیس‌ها در سطح شکمی و دور از سر قرار دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) در حشرات، دستگاه گردش مواد نقشی در انتقال گازهای تنفسی ندارد. ۲) نایدیس به انشعابات کوچک‌تری تقسیم می‌شود، اما این پدیده به تنها بیان انجام تبادلات گازی نمی‌شود، بلکه انشعابات پایانی که در کنار همه یاخته‌های بدن قرار می‌گیرند، بنسبت بوده و دارای مایعی است که تبادلات گازی را ممکن می‌کند.

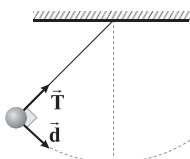
۴) نایدیس‌ها از طریق منفذ تنفسی به خارج راه دارند. منفذ تنفسی در ابتدای (نه انتهای) نایدیس قرار دارند.

- (ب) نایزه‌ها به دلیل داشتن غضروفهای تک‌تکه دارای لبه‌های زبر در هنگام تشریح شش گوسفند هستند. وقت داشته باشید که نایزه‌ها (نه نایزه) قادر غضروف بوده و با تنگ و گشاد شدن خود می‌تواند میزان هوای عبوری از مجاور تنفسی را تنظیم کنند. منظور از اندام اسفنج‌گونه در دستگاه تنفس، کیسه‌های حبابکی هستند.
- (ج) طی فرایند تشریح شش گوسفند، در صورت برش نای از قسمت نرم آن یعنی دهانه غضروف C شکل، پیش از انشعابات اصلی نای به نایزه اصلی، یک انشعاب سوم به شش راست مشاهده می‌شود. وقت داشته باشید که شش چپ در سمت پایینی خود دارای فروافتگی بوده که محل قرارگیری قلب است.
- (د) طی تشریح قلب در سطح شکمی، رگ‌های کرونری به صورت مورب قرار داشته و این سطح به صورت مدبب و برجسته مشاهده می‌شود. وقت داشته باشید که لفظ «سیاهرگ‌های کرونری» نادرست است.

فیزیک

- ۱ ۴۱ نیروی کشش نخ در تمامی لحظات بر جایه‌جایی وزنه آونگ، عمود است، بنابراین کار انجام‌شده توسط آن بر روی وزنه آونگ برابر صفر است.

- ۲ ۴۲ انرژی جنبشی جسم A قبل از برخورد برابر است با:

$$K_A = \frac{1}{2} m_A v_A^2 \Rightarrow K_A = \frac{1}{2} \times 3 \times (10)^2 = 150 \text{ J}$$

در اثر برخورد جسم A با جسم B ۹۶ درصد انرژی جنبشی جسم A به جسم B منتقل می‌شود، بنابراین انرژی جنبشی جسم B پس از برخورد برابر

$$K'_B = \frac{96}{100} K_A \Rightarrow K'_B = \frac{96}{100} \times 150 = 144 \text{ J}$$

پس انرژی جنبشی جسم A پس از برخورد برابر است با:

$$K'_A = \frac{4}{100} K_A = \frac{4}{100} \times 150 = 6 \text{ J}$$

با توجه به رابطه انرژی جنبشی داریم:

$$K = \frac{1}{2} m v^2 \Rightarrow \begin{cases} K'_A = \frac{1}{2} m_A v'_A^2 \Rightarrow 6 = \frac{1}{2} \times 3 \times v'_A^2 \\ \Rightarrow v'_A = 4 \Rightarrow v'_A = 2 \frac{\text{m}}{\text{s}} \\ K'_B = \frac{1}{2} m_B v'_B^2 \Rightarrow 144 = \frac{1}{2} \times 2 \times v'_B^2 \\ \Rightarrow v'_B = 144 \Rightarrow v'_B = 12 \frac{\text{m}}{\text{s}} \end{cases}$$

در حالت اول داریم:

$$K_A = \frac{1}{2} K_B \Rightarrow \frac{1}{2} m_A v_A^2 = \frac{1}{2} (\frac{1}{2} m_B v_B^2)$$

$$\frac{m_B = \frac{1}{2} m_A}{\rightarrow m_A v_A^2 = \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} m_B v_B^2}$$

$$\Rightarrow v_A = \frac{1}{4} v_B \Rightarrow v_A = \frac{1}{4} v_B \quad (*)$$

- ۴ ۴۸ همه موارد، عبارت سؤال را به نادرستی تکمیل می‌کنند.

بررسی موارد:

(الف) در هنگام انجام عمل بازدم، ماهیچه دیافراگم به حالت گبیدی‌شکل درآمده و فاصله این ماهیچه از راستروده افزایش پیدا می‌کند. در هنگام انجام عمل بازدم، فشار درون حبابک‌ها بیشتر شده و فاصله میان دو لایه پرده جنب کاهش پیدا می‌کند.

(ب) در افراد مصرف‌کننده دخانیات، سرفه به شکل مؤثری در دفع ذرات خارجی و مضر نقش ایفا می‌کند. در هنگام انجام عمل سرفه، برچاکنای بالا می‌آید. برچاکنای در بالای پرده‌های صوتی است.

(ج) تولید صدا به کمک پرده‌های صوتی است که حاصل از چین خودگردگی یاخته‌های پوششی مخاط نای به سمت داخل می‌باشد. وقت داشته باشید که یاخته‌های پوششی قادر قدرت انقباض هستند.

(د) یکی از دلایل انجام تبادل گازهای تنفسی و باز ماندن حبابک‌ها در حد فاصل انجام دو تنفس، وجود هوای باقی‌مانده در حبابک‌ها است، اما چرا این مورد نادرست است؟ وقت داشته باشید که هوای باقی‌مانده سبب باز ماندن حبابک می‌شود و سبب باز شدن حبابک نمی‌گردد، زیرا حبابک از قبل باز بوده است.

۲ ۴۹ به منظور ارسال پیام الکترونیکی به دیواره بین بطن‌ها باید ابتدا پیام الکترونیکی از گره اول (گره تولیدکننده تکانه‌های منظم) به گره دوم (گره دهلیزی - بطئی) برسد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) توجه کنید که هیچ گره‌ای در پشت دیواره دهلیز راست قرار نگرفته است و گره بزرگ‌تر در دیواره پشتی دهلیز راست قرار دارد. در حقیقت این گره جزو ساختار قلب است، نه خارج آن.

(۳) مطابق شکل ۷ صفحه ۵۲ کتاب زیست‌شناسی (۱)، رشتۀ خارج‌کننده پیام الکترونیکی از گره کوچک‌تر در نوک قلب به دو دسته تار منشعب نمی‌شود بلکه در بخش بالایی دیواره بین دو بطن و بالاتر از نوک قلب به دو دسته تار منشعب شده است.

(۴) به منظور انتقال پیام انقباض ماهیچه قلب، پیام انقباض توسط آخرین بخش رشتۀ های از شبکه هادی در مجاورت مدخل سیاهرگ‌های ششی منتقل می‌شود. توجه داشته باشید که لایه میانی (میوکارد) قلب نه لایه داخلی، در چرخۀ ضربان قلب قابلیت انقباض دارد.

- ۳ ۴۰ همه موارد، عبارت سؤال را به نادرستی تکمیل می‌کنند.

بررسی موارد:

(الف) در هنگام تشریح قلب گوسفند، در صورتی که سوند شیاردار را از دهانه سرخرگ ششی به بطن راست وارد کنید و دیواره سرخرگ و بطن را در امتداد سوند با قیچی ببرید، با باز کردن این بخش، امکان مشاهده دریچه سینی، سله‌لختی، برآمدگی‌های ماهیچه‌ها و طناب‌های ارجاعی وجود دارد. طناب‌های ارجاعی مربوط به دریچه‌های دهلیزی - بطئی هستند، نه دریچه سینی.

در حالت ثانویه داریم:

دو نیروی وزن و مقاومت هوا روی چتر باز کار انجام می‌دهند،

بنابراین با استفاده از قضیه کار و انرژی جنبشی داریم:

$$W_t = \Delta K \Rightarrow W_{\text{قاومت هوا}} + W_{\text{وزن}} = K_2 - K_1$$

$$\Rightarrow W_{\text{قاومت هوا}} + mgh = \frac{1}{2}m(v_2^2 - v_1^2)$$

$$\Rightarrow W_{\text{قاومت هوا}} + (100 \times 10 \times 50) = \frac{1}{2} \times 100 \times ((4/5)^2 - (1/5)^2)$$

$$\Rightarrow W_{\text{قاومت هوا}} = \frac{1}{2} \times 100 \times 18 - 50000 = -499100 \text{ J} = -49910 \text{ kJ}$$

(f) در حین پایین لغزیدن جسم، دو نیروی وزن و اصطکاک

روی جسم کار انجام می‌دهند، بنابراین با توجه به قضیه کار و انرژی جنبشی داریم:

$$W_t = \Delta K \Rightarrow W_{mg} + W_f = \Delta K$$

$$\Rightarrow mgh + fd \cos 18^\circ = \frac{1}{2}m(v^2 - v_0^2)$$

$$\frac{h = d \sin 37^\circ}{h = 6 \text{ m}} \rightarrow 2 \times 10 \times 6 + 4 \times 10 \times (-1) = \frac{1}{2} \times 2 \times (v^2 - 0)$$

$$\Rightarrow 120 - 40 = v^2 \Rightarrow v^2 = 80 \Rightarrow v = 4\sqrt{5} \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

(4) کار کل انجام شده روی جسم برابر با مجموع کار هر کدام از

نیروهای \vec{F}_1 و \vec{F}_2 است. از طرفی این مجموع با تغییر انرژی جنبشی جسم برابر است.با توجه به آن که جابه جایی در جهت نیروی \vec{F}_1 است، بنابراین $W_{F_1} > 0$ است.از طرفی کار کل از کار نیروی \vec{F}_1 کوچکتر است، پس $W_{F_1} < 0$ است. اینیعنی نیروی \vec{F}_1 در خلاف جهت نیروی \vec{F}_2 است.

$$W_t = \Delta K \Rightarrow W_{F_1} + W_{F_2} = \Delta K \Rightarrow 240 - 0 = -25 \times 12 + F_2 \times 12$$

$$\Rightarrow F_2 = \frac{540}{12} = 45 \text{ N}$$

(3) با توجه به قضیه کار و انرژی جنبشی، کار کل انجام شده روی

جسم با تغییر انرژی جنبشی جسم برابر است. این یعنی اگر در یک بازه

زمانی، $|v_2| > |v_1|$ باشد، کار کل انجام شده روی جسم، مثبت است. با توجه

به نودار داده شده در سؤال، این اتفاق در دو بازه زمانی ۳s تا ۴s و ۸s تا ۱۰s رخ می‌دهد.

$$K'_A = K_B \Rightarrow \cancel{\frac{1}{2}m_A v_A^2} = \cancel{\frac{1}{2}m_B v_B^2}$$

$$\frac{m_B = \frac{1}{2}m_A}{\cancel{m_A v_A^2}} \Rightarrow \cancel{m_A v_A^2} = \frac{1}{2}m_A v_B^2$$

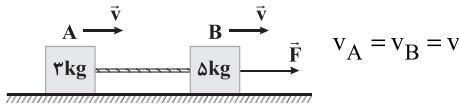
$$\Rightarrow v_A^2 = \frac{1}{2}v_B^2 \Rightarrow v'_A = \frac{\sqrt{2}}{2}v_B$$

$$\frac{v'_A = v_A + 1}{(*)} \Rightarrow v_A + 1 = \frac{\sqrt{2}}{2} \times 2v_A$$

$$\Rightarrow \sqrt{2}v_A - v_A = 1 \Rightarrow v_A(\sqrt{2} - 1) = 1 \Rightarrow v_A = \frac{1}{\sqrt{2} - 1} \left(\frac{m}{s} \right)$$

(4) مطابق شکل زیر، هرگاه دو جسم متصل به هم را با هم به

حرکت درآوریم، تندی دو جسم در تمام لحظه‌ها با هم برابر است.

جسم‌ها با تندی‌های برابر در حال حرکت هستند، بنابراین:

$$K_{\text{کل}} = \frac{1}{2}m_{\text{کل}} v^2 \text{ کل: انرژی جنبشی کل مجموعه}$$

$$\Rightarrow K_{\text{کل}} = \frac{1}{2}(3+5) \times v^2 = 4v^2$$

$$B: \text{انرژی جنبشی جسم } K_B = \frac{1}{2}m_B v^2$$

$$\Rightarrow K_B = \frac{1}{2} \times 5 \times v^2 = \frac{5}{2}v^2$$

$$\Rightarrow \frac{K_{\text{کل}}}{K_B} = \frac{4v^2}{\frac{5}{2}v^2} = \frac{8}{5}$$

(4) با توجه به قضیه کار و انرژی جنبشی داریم:

$$W_{t_A} = K_{\text{کل}} - K_{\text{کل}}$$

$$\frac{v_A = 0}{v_A = 0} \Rightarrow K_{\text{کل}} = 0 \Rightarrow W_{t_A} = \frac{1}{2}m_A v_A^2 = \frac{1}{2}mv^2$$

$$\Rightarrow Fd_1 \cos 0^\circ = \frac{1}{2}mv^2 \Rightarrow Fd_1 = \frac{1}{2}mv^2 \Rightarrow d_1 = \frac{mv^2}{2F} \quad (1)$$

$$W_{t_B} = K_{\text{کل}} - K_{\text{کل}} \frac{v_B = 0}{v_B = 0} \Rightarrow W_{t_B} = \frac{1}{2}m_B v_B^2$$

$$\Rightarrow W_{t_B} = \frac{1}{2} \times 2m \times v^2 = mv^2$$

$$\Rightarrow Fd_2 \cos 0^\circ = mv^2 \Rightarrow Fd_2 = mv^2 \Rightarrow d_2 = \frac{mv^2}{F} \quad (2)$$

با توجه به روابط (1) و (2) داریم:

$$\frac{d_2}{d_1} = \frac{\frac{mv^2}{F}}{\frac{mv^2}{2F}} = 2$$

دقت کنید: به هر دو قایق سه نیروی \vec{F} ، وزن و نیروی عمودی تکیه‌گاه وارد می‌شود که کار نیروی وزن و عمودی تکیه‌گاه با توجه به این که بر جابه جایی قایق‌ها عمود هستند، برابر صفر است.

۱ ۵۴ آهنگ شارش حجمی مایع در همه نقاط طرف، یکسان است و در نتیجه به کمک معادله پیوستگی داریم:

$$A_b v_b = A_c v_c \Rightarrow v_b = v_c \quad (*)$$

از طرفی طبق اطلاعات داده شده در سؤال داریم:

$$v_b - v_c = 12 \xrightarrow{(*)} 3v_c - v_c = 12 \Rightarrow 2v_c = 12 \Rightarrow v_c = 6 \frac{\text{cm}}{\text{s}}$$

$$v_b = 3v_c \Rightarrow v_b = 18 \frac{\text{cm}}{\text{s}} \quad \text{بنابراین:}$$

با توجه به معادله پیوستگی داریم:

$$A_a v_a = A_b v_b \Rightarrow 4v_a = 18v_b$$

$$\frac{v_b = 18 \frac{\text{cm}}{\text{s}}}{4v_a = 18 \times 18} \Rightarrow v_a = 4.5 \frac{\text{cm}}{\text{s}}$$

۱ ۵۵ با توجه به معادله پیوستگی، با کاهش سطح مقطع لوله،

جريان آب تندرت می شود، در نتیجه تندي حرکت حباب در قسمت باریک لوله بیشتر است ($v_2 > v_1$).

از طرفی طبق اصل برنولی، با تندرت شدن جريان آب، فشار آن کاهش می یابد، در نتیجه حجم حباب هوا افزایش می یابد.

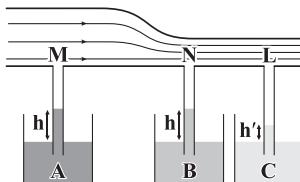
۱ ۵۶ جريان لایه ای هوا در لوله با دو سطح مقطع مختلف حرکت

می کند. طبق اصل برنولی با افزایش سطح مقطع لوله (جريان هوا)، تندي باد کمتر و فشار بیشتر می شود. تندي هوا در محل فشارستنج B کمتر و فشار پایین می رود و اختلاف فشاری که فشارستنج ها نشان می دهند، برابر با اختلاف فشار آب در دو طرف لوله U شکل است، در نتیجه داریم:

$$\Delta P = \rho gh \xrightarrow{\Delta P = 2000 \text{ Pa}} 2000 = 1000 \times 10 \times h$$

$$\Rightarrow h = 2 \text{ m} = 20 \text{ cm}$$

۱ ۵۷ طبق معادله پیوستگی با کاهش سطح مقطع لوله، تندي شاره افزایش می یابد، بنابراین با توجه به شکل زیر داریم:

$$v_M < v_N = v_L \xrightarrow{\text{اصل برنولی}} P_M > P_N = P_L \quad (1)$$

برای هر ظرف داریم:

$$P_0 = P_M + \rho_A gh \quad (2)$$

$$P_0 = P_N + \rho_B gh \quad (3)$$

$$P_0 = P_L + \rho_C gh' \quad (4)$$

با توجه به روابط (1)، (2) و (3) داریم:

$$P_M + \rho_A gh = P_N + \rho_B gh \xrightarrow{P_M > P_N} \rho_A gh < \rho_B gh$$

$$\Rightarrow \rho_A < \rho_B$$

۳ ۵۰ ابتدا به کمک قضیه کار و انرژی جنبشی، نسبت کار کل انجام شده روی این دو جسم را تعیین می کنیم:

$$\frac{W_{tB}}{W_{tA}} = \frac{\Delta K_B}{\Delta K_A} = \frac{\frac{1}{2} \times 2m \times (v^2 - 0)}{\frac{1}{2} \times m \times ((2v)^2 - v^2)}$$

$$\Rightarrow \frac{W_{tB}}{W_{tA}} = \frac{mv^2}{\frac{3}{2}mv^2} = \frac{2}{3} \quad (*)$$

با توجه به رابطه کار انجام شده توسط نیروی ثابت داریم:

$$\frac{W_{tB}}{W_{tA}} = \frac{(F_r \cos \theta_r)d_r}{(F_l \cos \theta_l)d_l} \xrightarrow{(*)} \frac{2}{3} = \frac{F_r \times \cos 53^\circ \times 40}{72 \times 1 \times 10}$$

$$\Rightarrow F_r = 20 \text{ N}$$

۴ ۵۱ می دانیم اندازه کار نیروی گرانش بر روی وزنه برابر با حاصل ضرب نیروی گرانش در جایه جایی در راستای قائم (h) است، بنابراین:

$$W = mgh \cos 18^\circ \Rightarrow |W| = mgh = 10 \text{ mh}$$

نیرویی که کف دست شخص بر وزنه وارد می کند برابر با نیرویی است که وزنه بر کف دست شخص وارد می کند، بنابراین با توجه به قانون دوم نیوتون داریم:

$$F = ma \Rightarrow F - mg = ma \Rightarrow F = ma + mg \quad \text{خالص}$$

$$\Rightarrow F = m(a+g) \Rightarrow F = m(3+10) = 13 \text{ m}$$

بنابراین کاری که کف دست شخص روی وزنه انجام می دهد، برابر است با:

$$W' = Fh \cos \alpha \xrightarrow{\alpha = 90^\circ, F = 13 \text{ m}} W' = 13 \text{ mh}$$

بنابراین نسبت خواسته شده برابر است با:

۲ ۵۲ در محاسبه کار نیروی \vec{F} ، θ زاویه ای است که ابتدا یا انتهای بردارهای نیرو (\vec{F}) و جایه جایی (\vec{d}) با هم می سازند.

$$\text{شکل (1)} : \quad \vec{F} \quad \vec{d} \quad W_1 = F d \cos \theta \xrightarrow{\theta < 90^\circ} W_1 > 0$$

$$\text{شکل (2)} : \quad \vec{F} \quad \vec{d} \quad W_2 = F d \cos \theta \xrightarrow{\theta < 90^\circ} W_2 > 0$$

از مجموع شکل های (1) و (2) تشکیل شده است: شکل (3)

$$\Rightarrow W_3 = W_1 + W_2 > 0$$

$W_1 = W_2 < W_3$ با توجه به محاسبات فوق داریم:

۱ ۵۳ آهنگ شارش حجمی مایع در تمام نقاط لوله یکسان است.

اگر اطلاعات مربوط به سمت چپ لوله را با اندیس (1) و اطلاعات مربوط به سمت راست لوله را با اندیس (2) نشان دهیم، با توجه به معادله پیوستگی داریم:

$$A_1 v_1 = A_2 v_2 \Rightarrow \left(\frac{\pi D_1^2}{4}\right) v_1 = \left(\frac{\pi D_2^2}{4}\right) v_2$$

$$\Rightarrow \frac{v_2}{v_1} = \left(\frac{D_1}{D_2}\right)^2 \xrightarrow{D_2 = \frac{2}{3} D_1} \frac{v_2}{v_1} = \frac{4}{9}$$

۶۳ فراوان ترین گاز هواکره N_2 است و به جز پر کردن کپسول

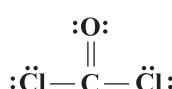
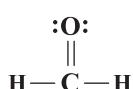
غواصی، سایر موارد اشاره شده جزو کاربردهای آن است.

۶۴ • برای نامگذاری N_2O ، NO و ICl از پیشوند «مونو»

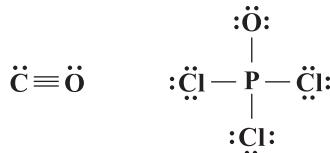
استفاده می‌شود.

• برای نامگذاری FeO ، CuS و $CrBr_3$ از عدد رومی (II) استفاده می‌شود.

۶۵ • در ساختار لوویس مولکول‌های $COCl_2$ و CH_3O پیوند دوگانه وجود دارد:

ساختار لوویس سایر مولکول‌ها در زیر آمده است:

۶۶ بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بوکسیت شامل Al_2O_3 و مقادیر ناخالصی است. در ناخالصی آن می‌تواند اتم اکسیژن وجود داشته باشد.

۲) مقدار گاز O_2 در لایه‌های گوناگون هواکره با هم تفاوت دارد.

۳) چگالی گاز CO کمتر از هوا است.

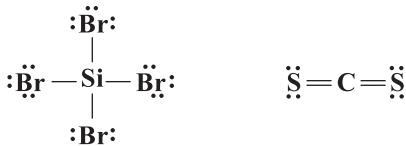
۴) به جز عبارت سوم سایر عبارت‌ها درست هستند.

بررسی عبارت‌ها:

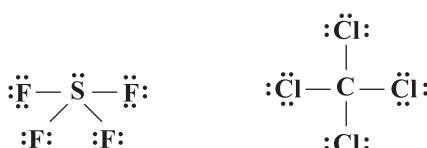
• به ساختارهای لوویس NO_2 و NO توجه کنید:

• شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی مولکول $SiBr_4$ برابر با ۱۲ و شمار جفت الکترون‌های پیوندی مولکول CS_2 برابر با ۴ است:

• در ساختار SF_4 برخلاف CCl_4 اتم مرکزی دارای جفت الکترون ناپیوندی است:

• آرایش الکترون نقطه‌ای اتم کلر به صورت $\ddot{Cl}\cdot$ بوده و در ترکیب ClF_3 ، سه پیوند کووالانسی تشکیل داده است.

با توجه به روابط (۱)، (۳) و (۴) داریم:

$$P_N + \rho_B gh = P_L + \rho_C gh' \xrightarrow{P_N = P_L} \rho_B gh = \rho_C gh' \\ \xrightarrow{h < h'} \rho_C > \rho_B$$

بنابراین:

۵۸ با ایجاد جریان بین دو قایق، آب شروع به حرکت می‌کند و با حرکت آب (افزایش تندی آب)، طبق اصل برنولی، فشار بین دو قایق کم می‌شود. با کم شدن فشار بین دو قایق، آب‌های اطراف قایق‌ها که فشار بیشتری دارند، به قایق‌ها نیرو وارد کرده و آن‌ها را به هم نزدیک می‌کنند.

۵۹ بال‌های هوایپیما را طوری طراحی می‌کنند که تندی هوا در بال‌ای آن بیشتر از زیر آن باشد، بنابراین با توجه به اصل برنولی در بال‌ای بال، تندی هوا بیشتر و فشار هوا کمتر است و این موضوع سبب می‌شود که اختلاف فشاری در بالا و پایین بال به وجود می‌آید که در نهایت باعث وارد شدن نیرویی به سمت بالا بر بال می‌شود.

۶۰ در صورتی که بردار نیرو همواره بر بردار سرعت عمود باشد، آن‌گاه بر مسیر حرکت نیز همواره عمود است، بنابراین کار انجام‌شده توسط نیروی برابر صفر است.

با توجه به قضیه کار و انرژی جنبشی، در صورتی که کار انجام‌شده توسط نیروهای خارجی برابر صفر باشد، آن‌گاه انرژی جنبشی جسم در ابتدا و انتهای مسیر یکسان است، در نتیجه با توجه به رابطه $K = \frac{1}{2}mv^2$ با ثابت ماندن انرژی جنبشی، اندازه سرعت جسم نیز ثابت می‌ماند.

شیمی

۶۱ عبارت‌های دوم و چهارم درست هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

۱) CO_2 ، N_2 و O_2 از جمله گازهای هواکره هستند که در زندگی روزانه نقش حیاتی دارند.

۲) گیاهان با بهره‌گیری از نور خورشید و مصرف CO_2 هواکره، اکسیژن مورد نیاز جانداران را تولید می‌کنند.

۶۲ عبارت‌های اول و دوم درست هستند.
گازهای X ، A و E به ترتیب N_2 ، Ar و O_2 هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

۱) تفاوت نقطه جوش گازهای Ar و O_2 بسیار کم بوده و به همین علت، تهیه O_2 صدرصد خالص در این فرایند دشوار است.

۲) واکنش پذیری گاز نجیب آرگون (با همان X) کمتر از گازهای N_2 و O_2 است.

$$\text{?g CO}_2 = \frac{44\text{ g CO}_2}{1\text{ mol CO}_2} \times \frac{1\text{ mol CO}_2}{1\text{ mol H}_2\text{O}} = 40\text{ g CO}_2$$

?g H₂O = 6.02 \times 10^{23} \text{ molecule H}_2\text{O}

$$\times \frac{1\text{ mol H}_2\text{O}}{6.02 \times 10^{23} \text{ molecule H}_2\text{O}} \times \frac{18\text{ g H}_2\text{O}}{1\text{ mol H}_2\text{O}} = 18\text{ g H}_2\text{O}$$

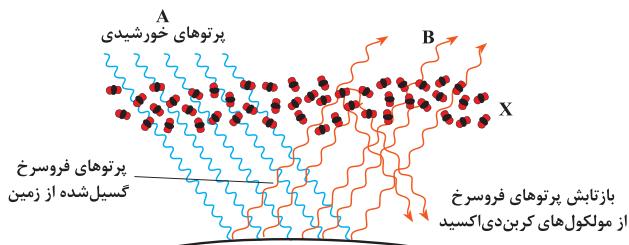
$$\text{?g O}_2 = (40 + 18) - (11) = 47\text{ g O}_2$$

بررسی عبارت‌های نادرست: ۱ ۷۳

پ) دومین گاز نجیب فراوان لایه تروپوسفر هواکره، نئون است.

ت) هلیوم (He) جزو عنصرهای دسته ۶ است.

فقط عبارت اول درست است. ۱ ۷۴

بررسی عبارت‌های نادرست:

• علاوه بر گازهای H₂O و CO₂، مولکول‌های سه‌اتمی مانند O₃ نیز جزو گازهای گلخانه‌ای هستند.

• پرتوی فرابنفش است و طول موج آن کمتر از ۴۰۰ نانومتر می‌باشد.

• مولکول‌های X مانع از خروج کامل گرمای آزادشده از سطح زمین شده و بدین ترتیب زمین را گرم می‌کنند.

برخی کشاورزان کلسیم اکسید (آهک) را به عنوان اکسید فلزی ۳ ۷۵

برای افزایش بهره‌وری در کشاورزی به خاک می‌افزایند.

عبارت‌های اول و آخر درست هستند. ۲ ۷۶

بررسی عبارت‌های نادرست:

• اگر هواکره وجود نداشت میانگین دمای کره زمین به ۱۸°C کاهش می‌یابد.

• هنگامی که پرتوهای خورشیدی به زمین تابیده می‌شود، بخش کوچکی از این پرتوها به وسیله هواکره جذب می‌شود.

عبارت‌های اول و سوم درست هستند. ۲ ۷۷

بررسی عبارت‌های نادرست:

• در معادله واکنش مواد مذاب با نماد (I) نشان داده می‌شود.

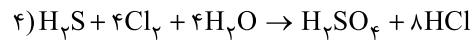
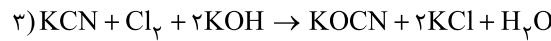
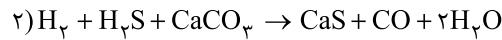
• هر تغییر شیمیایی می‌تواند شامل یک یا چند واکنش شیمیایی باشد که هر یک از آن‌ها را با یک معادله نشان می‌دهند.

بررسی عبارت‌های نادرست: ۲ ۶۸

ب) از واکنش اغلب اکسیدهای فلزی با آب، باز تولید می‌شود. لزوماً هر اکسیدفلزی، یک اکسید بازی نیست.

ت) افزایش مقدار کربن دی‌اکسید محلول در آب، خاصیت اسیدی آب، افزایش و pH آن، کاهش می‌یابد.

معادله موازن‌شده هر چهار واکنش در زیر آمده است: ۴ ۶۹

عبارت‌های اول و دوم درست هستند. ۲ ۷۰

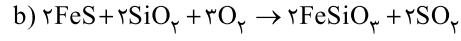
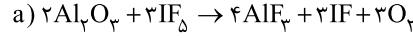
بررسی عبارت‌های نادرست:

• سوزاندن سوخت‌های فسیلی در هوای پیماها، حجم انبوهی CO₂ تولید می‌کند.

• ردپای CO₂ حاصل از انرژی الکتریکی بسیار سنگین است.

۴ ۷۱ هر چهار عبارت پیشنهادشده درست هستند.

معادله موازن‌شده هر دو واکنش در زیر آمده است:

بررسی عبارت‌ها:

• نسبت مجموع ضرایب فراورده‌ها به مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها در واکنش a

برابر است با:

$$\frac{4+3+3}{2+3} = 2$$

• نسبت مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها به مجموع ضرایب فراورده‌ها در واکنش b

برابر است با:

$$\frac{2+2+3}{2+2} = 1/75$$

• در واکنش a دو ترکیب Al₂O₃ و AlF₃ یونی هستند.

• ضریب O₂ در هر کدام از واکنش‌ها برابر با ۳ است.

۴ ۷۲ مطابق قانون پایستگی جرم می‌توان نوشت:

جرم آب + جرم کربن دی‌اکسید = جرم اکسیژن + جرم پروپان (C₃H₈)

$$\text{?g C}_3\text{H}_8 = 1/655 \times 10^{25} \text{ atom} \times \frac{1\text{ mol C}_3\text{H}_8}{11 \times 6.02 \times 10^{23} \text{ atom}}$$

$$\times \frac{44\text{ g C}_3\text{H}_8}{1\text{ mol C}_3\text{H}_8} = 11\text{ g C}_3\text{H}_8$$

۷۸

ابتدا حساب می‌کنیم این تعداد درخت در ماه، چند

کیلوگرم CO_۲ مصرف می‌کنند:

$$\text{?kg CO}_2 = ۲۰\text{ tree} \times \frac{۱۲۰\text{ mol CO}_2}{۱\text{ tree} \times ۱\text{ year}} \times \frac{۱\text{ year}}{۱۲\text{ month}}$$

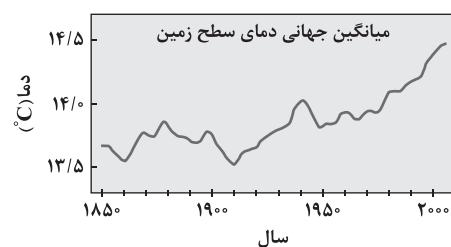
$$\times \frac{۴۴\text{ g CO}_2}{۱\text{ mol CO}_2} \times \frac{۱\text{ kg CO}_2}{۱۰۰\text{ g CO}_2} = ۸۸\text{ kg CO}_2$$

$$\text{?kw.h} = ۸۸\text{ kg CO}_2 \times \frac{۰/۷\text{ kw.h}}{۱\text{ kg CO}_2} = ۶۱۶\text{ kw.h}$$

۷۹

روند کلی میانگین جهانی دمای سطح زمین در ۱۵۰ سال

گذشته، افزایشی بوده، هر چند در برخی دهه‌ها، با کاهش نیز همراه بوده است:

۸۰

عبارت‌های دوم و چهارم درست هستند.

هر دو عبارت اول و سوم مربوط به گاز گوگرد دی‌اکسید (SO_۲) است.